

Univerzita Palackého v Olomouci  
Právnická fakulta

Hana Brabcová

Vymáhání zahraničních pohledávek v rámci členských států Evropské unie

Diplomová práce

Olomouc 2021

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Vymáhání zahraničních pohledávek v rámci členských států Evropské unie“ vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje. Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 119 923 znaků včetně mezer.

V Olomouci dne 29.11.2021

.....

Hana Brabcová

## **Poděkování**

Touto cestou bych ráda poděkovala panu JUDr. Mag. iur. Michalu Malackovi, Ph.D., MBA za odborné vedení této diplomové práce, za jeho rady a čas, který mi věnoval. Také bych chtěla poděkovat mé rodině a blízkým přátelům, kteří mě po celou dobu studia podporovali.

# Obsah

Seznam použitých zkratek .....	6
Úvod .....	7
1 Mimosoudní řešení vymáhání pohledávek .....	10
1.1 Mediace .....	11
1.1.1 Proces mediace .....	12
1.1.2 Mediační doložka o řešení přeshraničních sporů .....	13
1.1.3 Mediace v rámci členských států Evropské unie .....	15
1.2 Mezinárodní rozhodčí řízení .....	16
1.2.1 Právní úprava mezinárodního rozhodčího řízení .....	17
1.2.2 Proces rozhodčího řízení .....	19
1.2.3 Rozhodčí doložka o řešení přeshraničních sporů .....	21
1.2.4 Rozhodčí řízení v rámci členských států Evropské unie .....	21
2 Soudní vymáhání zahraničních pohledávek .....	24
2.1 Evropský příkaz k obstavení účtů .....	25
2.1.1 Situace před přijetím evropského příkazu k obstavení účtu .....	26
2.1.2 Postup pro získání evropského příkazu k obstavení účtu .....	27
2.1.3 Záruky pro dlužníka .....	28
2.1.4 Uznávání, vykonatelnost a výkon evropského příkazu k obstavení účtů .....	29
2.2 Evropské řízení o drobných nárocích .....	31
2.2.1 Působnost nařízení .....	32
2.2.2 Průběh řízení .....	33
2.2.3 Uznání a výkon .....	35
2.3 Běžné civilní řízení .....	35
2.3.1 Podání návrhu .....	36
2.3.2 Civilní řízení v členských státech EU .....	37
2.4 Uznání a výkon rozhodnutí .....	38

2.5 Evropský exekuční titul pro nesporné nároky .....	39
2.5.1 Působnost nařízení.....	40
2.5.2 Potvrzení rozhodnutí jako EET .....	41
2.5.3 Uznání a výkon EET.....	42
3. Evropský platební rozkaz .....	44
3.1 Působnost nařízení.....	45
3.1.1 Územní rozsah působnosti.....	45
3.1.2 Věcný rozsah působnosti.....	45
3.2 Průběh řízení.....	46
3.2.1 Návrh na vydání EPR .....	47
3.2.2 Vydání EPR .....	48
3.2.3 Odpor proti EPR .....	50
3.2.4 Přezkum ve výjimečných případech.....	51
3.2.5 Uznání a vykonatelnost .....	52
Závěr.....	54
Seznam použitých zdrojů.....	56
Abstrakt .....	64
Abstract.....	64
Klíčová slova .....	65
Key words.....	65
Příloha.....	66

## **Seznam použitých zkratek**

EU – Evropská unie

EET – Evropský exekuční titul

EPR – Evropský platební rozkaz

ESD – Soudní dvůr Evropské unie

Nařízení Brusel I bis – Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012, o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech

Nařízení Brusel II bis – Nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. listopadu 2003 o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000

NEPR – Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 ze dne 12. prosince 2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu

UNCITRAL – Komise OSN pro mezinárodní obchodní právo

USA – Spojené státy americké

# Úvod

V rámci Evropské unie (dále jen „EU“) se nám otevřela možnost volného pohybu osob a zboží. Takový vstup na trh s sebou přináší i rizika. Ne každý obchodní partner je schopen plnit své závazky, stejně tak spotřebitel. Proto jsem jako téma diplomové práce zvolila Vymáhání zahraničních pohledávek v rámci členských států EU. Jak již vyplývá z názvu, tato práce je zaměřena na současné možnosti věřitele při vymáhání pohledávek se zahraničním prvkem ve všech členských zemích EU.

Evropská integrace se formuje již několik desítek let. Politická rozhodnutí, která vyústila v tvorbu mezinárodních smluv mezi státy, vytvořila EU takovou, jak ji známe nyní. Potřeba vzájemné spolupráce a nastolení míru po druhé světové válce byla hnacím motorem pro formování společenství. Smlouva o založení Evropského společenství uhlí a oceli byla prvním krokem k vybudování silných ekonomických vazeb a spolupráce. Cílem tehdejších zakladatelů bylo vytvořit organizaci, která by byla zčásti nezávislá na vůli členských zemí a zároveň disponovala přenesenou pravomocí od těchto zemí. Mělo se tedy jednat o organizaci s autonomní rozhodovací pravomocí v dané oblasti pro potřeby efektivního řešení potřeb spolupráce.

Cílem ekonomické spolupráce se měl stát Jednotný vnitřní trh EU. Vytvoření vnitřního trhu byl velmi náročný úkol a celý proces trval mnohem déle, než bylo původně v plánu. EU nakonec uspěla a její společný trh je založen na odstranění překážek v obchodu. To však přineslo další problémy. Obchodníci sice mohli lehce proniknout na zahraniční trh, to jim ale nezaručovalo, že nemůže vzniknout spor. Protože soudní systémy jsou v jednotlivých členských státech odlišné, což spolu s jazykovou bariérou mohlo podnikatele odradit, byla potřeba, aby EU zasáhla.

Vzhledem k rozvoji pravomocí EU, byla vytvořena nařízení, která reagovala na potřebu usnadnit vymáhání pohledávek a stala se závaznými v členských státech. A právě nástrojům, které je možné díky těmto nařízením využívat při vymáhání zahraničních pohledávek, se budeme věnovat v této práci.

Téma diplomové práce jsem si vybrala s ohledem na mé dosavadní kariérní zkušenosti v oblasti vymáhání pohledávek. Během studia jsem měla možnost pracovat pro exekutorský úřad a následně jsem získala praxi v bankovním sektoru na právním oddělení pro vymáhání pohledávek. Jelikož veškeré případy, na kterých jsem měla možnost pracovat, byly řešeny

v rámci českého justičního systému a za využití nástrojů, které poskytuje český právní systém, rozhodla jsem se touto cestou prohloubit své znalosti v širším kontextu. V tomto konkrétním případě na možnosti, které jsou dostupné v rámci EU.

Domnívám se, že oblast vymáhání zahraničních pohledávek není v současné době zcela prozkoumána. Většinou můžeme najít zdroje k jednotlivým metodám a nástrojům, ale málokdy lze najít komplexní studii, jež by zahrnovala většinu možností, které má věřitel k dispozici při vymáhání pohledávky v členském státě EU.

Cílem práce bude zkoumat tyto možnosti a sestavit tak komplexnější obraz celé problematiky. V práci uvedu možné postupy, kterými lze vymáhat zahraniční pohledávky, zvláště se zaměřím na evropský platební rozkaz (dále jen „EPR“). Právě nařízení, které zavádí EPR jako nový nástroj k usnadnění vymáhání pohledávek, je v dané oblasti průlomovým bodem.

Jelikož cílem EPR bylo zefektivnit proces vymáhání pro přeshraniční nesporné peněžní pohledávky a současně tak vytvořit zjednodušený a jednotný postup ve všech členských státech EU, mé výzkumné otázky směřují právě na tuto oblast.

První výzkumná otázka zní: *Pomohl EPR urychlit proces vymáhání zahraničních pohledávek?* Pro její zodpovězení byla stěžejním zdrojem informací Zpráva Komise Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru o uplatňování nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č.1896/2006, kterým se zavádí řízení o EPR. Po analýze údajů, obsažených v tomto dokumentu, byla provedena pro přesnější výsledek komparace na základě dat z dokumentu Komise pro efektivitu justice (CEPEJ) Rady Evropy *"Evropské justiční systémy – efektivita a kvalita justice – vydání 2018 (data 2016)"*.

Druhá výzkumná otázka zní: *Pomohl EPR zjednodušit proces vymáhání zahraničních pohledávek?* Pro hledání odpovědi byly zkoumány formuláře, které tvoří přílohu NEPR. Při jejich analýze byla zohledněna přeshraniční povaha problematiky a její aplikace v rámci jazykové různorodosti.

Při využití metod analýzy a syntézy by se měla potvrdit či vyvrátit hypotéza, která byla v rámci této práce s ohledem na výzkumné otázky stanovena následovně: *EPR zjednodušil a urychlil proces vymáhání zahraničních pohledávek v rámci EU.*

Kromě výše uvedených zdrojů, použitých zejména pro nalezení odpovědí na výzkumné otázky, byly pro potřeby vysvětlení jednotlivých metod a nástrojů využity české i zahraniční



tištěné odborné publikace a odborné články, doplněné o internetové zdroje. Primárním zdrojem pro procesní možnosti, které byly vytvořeny EU, jsou samotná nařízení. Jako podpůrný zdroj slouží i vybraná judikatura.

Diplomová práce je rozdělena do tří kapitol. První kapitola se věnuje mimosoudnímu řešení vymáhání pohledávek. Kromě přiblížení oblasti alternativních způsobů při řešení sporů, se tato kapitola podrobně zabývá mediací a mezinárodním rozhodčím řízením.

Druhá kapitola poskytuje přehled možností a nástrojů v rámci soudního vymáhání zahraničních pohledávek. Seznámíme se zde s relativně novým nástrojem EU, a to Evropským příkazem k obstarání účtu. Dále se budeme věnovat Evropskému řízení o drobných nárocích, ale neopomeneme ani klasické civilní řízení, které bude důležité zejména v kontextu vymáhání pohledávek v Dánsku. S tím souvisí i oblast uznávání a výkonu rozhodnutí, kterou si krátce přiblížíme. Celou kapitolu pak uzavírá Evropský exekuční titul (dále jen „EET“) pro nesporné nároky.

Třetí kapitola je věnována EPR, což je zároveň stěžejní část celé této diplomové práce. Kromě nastínění vývoje právní úpravy a jeho působnosti si uvedeme i celý proces řízení a jednotlivé formuláře, které se během něj používají. V této části můžeme najít odpovědi na výzkumné otázky, které jsme nadefinovali výše. Závěr práce shrnuje získané poznatky a výsledek stanovené hypotézy.

# 1 Mimosoudní řešení vymáhání pohledávek

Z historického hlediska jsou nejstarší způsoby řešení sporů postaveny na dobrovolnosti. Avšak se stále vyšší organizovaností společnost uplatňuje při řešení svých sporů svou moc prostřednictvím institucí, převážně soudů. Tento způsob klade na stát vysoké finanční a organizační nároky, čímž v důsledku dochází k poklesu efektivnosti řešení sporů.<sup>1</sup> Soudy jsou čím dál více zavaleny novými případy, protože konfliktnost mezi lidmi neklesá. V souvislosti s evropskou integrací a vybudováním jednotného vnitřního trhu se rychleji vytváří prostředí pro vznik sporů s přeshraničním prvkem. Neznalost cizího práva a procesních předpisů, včetně možné nejistoty při uznávání zahraničních soudních rozhodnutí, vedou k ochotě sporných stran hledat alternativní způsoby řešení jejich sporů, které by byly i méně finančně nákladné oproti soudním řešením.<sup>2</sup>

Alternativní způsoby řešení sporů jsou terminologicky vymezeny jako alternativa k formám řešení sporu, kterým stát poskytuje své garance mocí veřejnou.<sup>3</sup> Na řešení sporu se ve většině případů podílí další soukromoprávní osoba, která se nepovažuje za orgán státní moci. Proto se ani její rozhodnutí nepovažují za rozhodnutí orgánu státní moci. Z toho vyplývá, že případná rozhodnutí, doporučení a stanoviska jsou pro účastníky sporu závazná pouze na základě jejich souhlasu a zpravidla nejsou vykonatelná soudní mocí. Navíc se strany ve většině případů na vyřešení sporu aktivně podílí, tudíž se zvyšuje spokojenost i ochota dodržovat výslednou dohodu.<sup>4</sup>

Mezi základní metody mimosoudního řešení sporů řadíme vyjednávání, též negociace. Strany sporu se dobrovolně snaží dosáhnout shody, přičemž jednají pouze mezi sebou, bez intervence třetí osoby. Dále sem spadá facilitace, jejíž podstatou je usnadňování komunikace a jednání mezi účastníky prostřednictvím facilitátora. Tuto metodu tedy můžeme považovat za zprostředkované vyjednávání. Naproti tomu conciliace je zprostředkované jednání mezi účastníky konfliktu se snahou přivést je k sobě, narovnat jejich vztahy a sjednat dohodu na řešení problému. Jednou z nejstarších a nejrozšířenějších metod je mediace, které bude věnována samostatná podkapitola. Naopak nejmladší metodou mimosoudního řešení sporů je

---

<sup>1</sup> HOLÁ, Lenka, HRNČÍŘÍKOVÁ, Miluše. *Mimosoudní metody řešení sporů: vysokoškolská učebnice*. Praha: Leges, 2017, s. 11.

<sup>2</sup> HRNČÍŘÍKOVÁ, Miluše, RYŠAVÝ, Lukáš. *Mezinárodní právo soukromé: procesní otázky*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014, s. 20-21.

<sup>3</sup> ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Rozhodčí řízení v mezinárodním a vnitrostátním obchodním styku*. 3., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013, s. 21.

<sup>4</sup> HRNČÍŘÍKOVÁ, Miluše, VALENTOVÁ, Lucia. *Judiciální trendy v mimosoudním řešení přeshraničních sporů*. Praha: Leges, 2016, s. 18.

metoda collaborative law (česky: právo spolupráce), jejíž podstatou je aktivní týmová spolupráce stran konfliktu, jejich právních zástupců a dalších spolupracujících odborníků při hledání uspokojivého řešení. V této situaci účastníci pracují jako partneři.<sup>5</sup>

Specifickou metodou je rozhodčí řízení. Vztah rozhodčího řízení v souvislosti s alternativními způsoby řešení sporů není v literatuře jednotný. Část považuje rozhodčí řízení za zvláštní druh alternativního způsobu řešení sporu, jiní jej staví do samostatné kategorie. Částečně v této metodě vidíme jisté prvky alternativního přístupu k řešení sporů, ale z hlediska formálnosti a závaznosti se svým způsobem podobá soudnímu řešení. Z uvedeného tedy vyplývá, že rozhodčí řízení můžeme považovat za jakýsi mezistupeň mezi alternativním způsobem řešení sporu a soudním řešením sporu. I přesto jej pro naše potřeby zařadíme do kategorie mimosoudního řešení sporů. Specifika této metody v mezinárodním kontextu budou popsána v samostatné podkapitole.

Kromě těchto základních metod se můžeme setkat i s tzv. hybridními metodami. Jak vyplývá z názvu, jedná se o kombinaci dvou metod. Například Med-arb je postup kombinující mediaci a rozhodčí řízení. Kromě metody Med-arb můžeme v praxi narazit na metodu Arb-med, Medaloo, Shadow mediation, Early Neutral Evaluation, Mini Trial, Dispute Boards a další.<sup>6</sup>

Otázkou tedy je, jakou metodu vybrat pro konkrétní spor. Odpověď závisí na více faktorech. Nejdříve by se mělo posoudit, co je pro strany v daném sporu důležité. Může jít o obnovu narušeného vztahu a možnosti další spolupráce, nebo bude prioritou rychlé vyřešení sporu a nalezení dohody. Při volbě vhodné metody by se strany měly řídit typem sporu a vztahu, fází vývoje konfliktu, potřebami a očekáváním účastníků konfliktu, závazky a v neposlední řadě finančními dopady, které budou mít právě v oblasti vymáhání pohledávek největší vliv. Jedná se především o výši sporné částky, placení poplatků, hrazení přímých (i nepřímých) nákladů, dobu vedení sporu, zastupování, náklady řízení a další.<sup>7</sup>

## 1.1 Mediaci

V odborné literatuře lze nalézt mnoho definic, které vysvětlují pojem mediace. Všechny ale mají stejný základ, tj. mediace je mimosoudní způsob řešení sporu, kde dochází k intervenci třetí strany k usnadnění jednání a vyřešení daného problému. Některé definice zdůrazňují

---

<sup>5</sup> HOLÁ, HRNČIŘÍKOVÁ: *Mimosoudní metody řešení...*, s. 65-66.

<sup>6</sup> Vyjmenované metody jsou blíže popsány v publikaci *Mimosoudní metody řešení sporů: vysokoškolská učebnice*, z roku 2017 od autorek Lenky Holé a Miluše Hrnčičíkové.

<sup>7</sup> HOLÁ, HRNČIŘÍKOVÁ: *Mimosoudní metody řešení...*, s. 72.

proces mediace, jiné zdůrazňují roli mediátora či samotný výsledek mediace.<sup>8</sup> V české legislativě nacházíme definici v zákoně o mediaci, kde § 2 vymezuje mediaci jako „*postup při řešení konfliktu za účasti jednoho nebo více mediátorů, kteří podporují komunikaci mezi osobami na konfliktu zúčastněnými (dále jen strana konfliktu) tak, aby jim pomohli dosáhnout smírného řešení jejich konfliktu uzavřením mediační dohody*“.<sup>9</sup> Mediaci mohou zahájit strany sporu, může být navržena nebo dokonce nařízena soudem či stanovena právem státu (v našem případě členským státem EU).<sup>10</sup>

Pro mediaci je charakteristický dobrovolný a konsensuální proces, kdy strany navzájem kontrolují celý proces mediace. Významnou roli má mediátor, ovšem ten působí pouze jako zprostředkovatel vyjednávání a nemá pravomoc rozhodovat o případu. Za výsledek mediace tedy odpovídají pouze strany. Mediátor musí být nezávislý, nestranný a spravedlivý. Snaží se ujistit, že každá strana chápe obavy té druhé, a následně jim pomáhá dosáhnout urovnání.<sup>11</sup> Co se týče samotného procesu, je nezbytné, aby mediátor znal strukturu mediace, tedy znal všechny fáze, které na sebe plynule navazují, ovládal ji a řídil se jí. Přitom by měl dokázat flexibilně reagovat na potřeby stran a na vývoj situace.<sup>12</sup>

### **1.1.1 Proces mediace**

V první fázi se strany seznamují s principy mediace, průběhem, podmínkami, s mediátorem a jeho rolí v mediaci. Mediátor by si měl získat důvěru všech stran a podnítit jejich zájem o aktivní řešení konfliktu. V této fázi se ujasňují pravidla jednání. Výsledkem je uzavření smlouvy o provedení mediace, čímž je oficiálně zahájena samotná mediace. Dalším krokem je získávání informací o celém konfliktu, určení problému a zjištění zájmů jednotlivých stran. Zde je dán prostor pro komunikaci mezi stranami navzájem. Jejich potřeby a zájmy jsou zohledněny při hledání vhodného řešení.

Následně se vytvoří soubor všech možností řešení, námětů a návrhů. V souvislosti s tím je využívána metoda brainstormingu, jedná se tedy v podstatě o skupinovou práci, mediátor může jednat s jednotlivými stranami samostatně. Nalezená řešení jsou pak jednotlivě

---

<sup>8</sup> Tamtéž, s. 90.

<sup>9</sup> § 2 zákona č. 202/2012 Sb., o mediaci a o změně některých zákonů (zákon o mediaci), ve znění pozdějších předpisů.

<sup>10</sup> *Mediace* [online]. Portál evropské e-Justice [cit. 15. února 2020]. Dostupné z: [https://e-justice.europa.eu/content\\_mediation-62-cs.do](https://e-justice.europa.eu/content_mediation-62-cs.do).

<sup>11</sup> HRNČIŘÍKOVÁ, Miluše. *International commercial arbitration: handbook*. Olomouc: Palacký University, 2012, s. 9-10.

<sup>12</sup> HOLÁ, HRNČIŘÍKOVÁ: *Mimosoudní metody řešení...*, s. 97.

analyzována a posuzována s ohledem na jejich uspokojivé, osobně spravedlivé a dobře akceptovatelné řešení pro všechny strany.

V poslední fázi je sestavena tzv. mediační dohoda, jež konkretizuje obsah sjednané dohody o způsobu řešení sporu a odráží vůli stran. Dohoda by měla být konkrétní, vyvážená, časově vymezená, reálná a dosažitelná. Tuto dohodu může naformulovat a sepsat jak mediátor, tak strany sporu. Aby nabyla vykonatelnosti, předkládá se mediační dohoda ke schválení k soudu nebo se zajistí její vyhotovení ve formě notářského zápisu.<sup>13</sup>

Mediace je všeobecně považována za rychlejší a levnější možnost než klasické soudní řízení. Výhodu tvoří i prostor pro nalezení tvůrčího řešení sporu, kterého by strany nemohly u soudu dosáhnout.<sup>14</sup> Zároveň lze podotknout, že využití mediace je přínosné i pro samotné vztahy mezi stranami, a to už jen faktem, že obě strany dobrovolně chtějí vyřešit problém a mediací dávají najevo, že jsou ochotné o sporu diskutovat a existuje vůle dojít k uspokojivému řešení. Mediace má dle mého názoru oproti ostatním metodám vysoký potenciál urovnat narušené vztahy mezi stranami, které jejich spor způsobil.

Z hlediska vymáhání (nejen přeshraničních) pohledávek je však nutno konstatovat, že mediace přichází v úvahu zejména v těch případech, kdy se jedná o spornou pohledávku ve své podstatě, nikoli o neochotu či neschopnost jedné strany dostát svým závazkům vůči straně druhé, neboť základním předpokladem pro úspěšnou mediaci je ochota a vůle stran vzájemně komunikovat. Naopak vyvstane-li již nutnost pohledávku vymáhat, v praxi se velmi často setkáváme s případy, kdy dlužná strana takzvaně mlčí, nereaguje na výzvy ani návrhy a všemožně se snaží jakékoliv komunikaci vyhnout. Snaha o mediaci je v takovýchto případech pak bohužel zcela marná.

### **1.1.2 Mediační doložka o řešení přeshraničních sporů**

Přestože k mediaci mohou strany přistoupit téměř v jakékoliv fázi sporu, je v dnešní době běžné sjednání mediační doložky přímo ve smlouvě, tedy ve fázi, kdy doposud žádný konflikt nevznikl. Mediační doložka tedy umožňuje stranám sjednat si možnost využití mediace k vyřešení případného sporu, který by mohl v budoucnu nastat. Pokud tedy strany poruší smlouvu, využijí nejprve mediaci, než aby se obrátily přímo na soud. Každopádně díky

---

<sup>13</sup> Tamtéž, str. 98-100.

<sup>14</sup> *Mediace* [online]. Portál evropské e-Justice [cit. 15. února 2020]. Dostupné z: [https://e-justice.europa.eu/content\\_mediation-62-cs.do](https://e-justice.europa.eu/content_mediation-62-cs.do).

dobrovolnosti mediace strany neztrácí možnost uplatnit svůj nárok u soudu nebo v rozhodčím řízení.

Mediační doložka se častokrát vyskytuje v podobě vedlejšího ujednání ve smlouvě. Její znění závisí na dohodě stran. Mediační doložka by měla obsahovat především místo konání mediace, jazyk jednání, konkrétního mediátora nebo alespoň postup, jakým bude mediátor zvolený, jaké spory budou mediací řešeny, důvěrnost jednání, závaznost mediační doložky pro další osoby atd. Vůle uzavřít tuto doložku musí být svobodná, sjednání mediační doložky nesmí být učiněno pod fyzickým nátlakem nebo bezprávnou výhrůzkou či za nápadně nevýhodných podmínek a v tísní. Pokud je i projev vůle učiněn v zákonem stanovené formě a doložka splňuje všechna tato kritéria, jedná se o platný právní úkon se všemi právními důsledky.<sup>15</sup>

Úprava a přístup k mediačním doložkám s cizím prvkem jsou ovlivněny tím, zda se k nim přistupuje jako k institutu práva hmotného nebo institutu práva procesního. Hmotně právní přístup je zastáván zvláště v právních řádech pobaltských států. Nicméně v případech závazků, které vyplývají ze smluv se zahraničním prvkem, je vhodné zabývat se i možností aplikace kolizní úpravy uvedené v Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy, známé jako nařízení Řím I. Při určování práva rozhodného je nezbytné určit, zda lze vůbec nařízení Řím I v dané souvislosti použít. Toto nařízení se totiž explicitně nevztahuje na rozhodčí a prorogační doložku, ale nikde není výslovně stanoveno, že se nepoužije ve vztahu k mediační doložce.<sup>16</sup> Tudíž ohledně této oblasti stále zůstávají jisté pochybnosti a tato otázka víceméně závisí na jednotlivých členských státech.

Pokud bychom se na mediační doložku dívali z pohledu práva procesního, mělo by to zásadní dopad na vyloučení aplikace kolizních ustanovení. Platnost mediační doložky by se pak měla posuzovat dle *lex fori*, případně za použití analogie k rozhodčímu řízení dle práva místa, kde by mediace probíhala. K tomuto přístupu má blízko italská úprava, avšak procesní povaha mediační doložky zde není jednoznačně přijímána. Celkově je označení mediační doložky jako institutu procesního práva považováno za přístup minoritní.<sup>17</sup>

---

<sup>15</sup> ORBESOVÁ, Bronislava. *Mediační doložka* [online]. EPRAVO.CZ, 5. února 2014 [cit. 16. února 2020]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/mediacni-dolozka-93479.html>.

<sup>16</sup> HRNČIŘÍKOVÁ, Miluše a kol. *Mediační, prorogační a rozhodčí doložky o řešení přeshraničních sporů*. Praha: Leges, 2019, s. 35.

<sup>17</sup> Tamtéž, s. 39.

### 1.1.3 Mediace v rámci členských států Evropské unie

EU aktivně podporuje způsoby alternativního řešení sporů, jako je právě mediace. Reagovala tak na mediační hnutí, které se rozmohlo ve Spojených státech amerických (dále jen „USA“), a při formulování dalších výzev pro regulaci prostoru svobody, bezpečnosti a práva se snažila začlenit tuto problematiku do právní úpravy. Základem se tak stala směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/52/ES ze dne 21. května 2008 o některých aspektech mediace v občanských a obchodních věcech. Zavazovala členské státy (mimo Dánska), aby do roku 2011 implementovaly cíle směrnice a zavedly základní strukturu pro přeshraniční mediaci. Směrnice měla zajistit podporu řádného fungování vnitřního trhu a zároveň zajistit přístup ke spravedlnosti, zvýšení právní jistoty v přeshraničních vztazích a zachování přátelského a udržitelného vztahu mezi stranami sporu.<sup>18</sup>

Směrnice o mediaci se vztahuje na přeshraniční spory v občanských a obchodních věcech. Zahrnuje tedy spory, v nichž nejméně jedna strana má bydliště nebo se obvykle zdržuje v jiném členském státě než kterákoliv jiná strana ke dni, kdy strany souhlasí s využitím mediace po vzniku sporu, nebo je mediace nařízena soudem či přímo vnitrostátní právo stanoví povinnost využití mediace, případně došlo soudem k vyzvání stran, aby k řešení sporu využily mediace.

Důležitá je v této oblasti vykonatelnost mediační dohody. Směrnice přímo stanovuje, že členské státy zajistí, aby strany, nebo jedna z nich s výslovným souhlasem ostatních, mohly žádat, aby byl obsah písemné dohody vyplývající z mediace učiněn vykonatelným. Může tak učinit soud nebo jiný příslušný orgán rozsudkem nebo rozhodnutím nebo veřejnou listinou v souladu s právem členského státu, ve kterém je žádost podána. V případě, kdy obsah dohody bude v rozporu s právem členského státu, v němž je žádost podávána, nebo pokud právo uvedeného členského státu neumožňuje jeho vykonatelnost, mediační dohoda nebude moci být učiněna vykonatelnou.<sup>19</sup>

Mediace je ve členských státech na různém stupni rozvoje, kdy v některých státech existují komplexní právní předpisy nebo procesní pravidla, týkající se mediace. Naopak v některých státech prokázaly legislativní subjekty malý zájem o úpravu mediace.<sup>20</sup> Poněkud problematickou oblastí je otázka povinné mediace. Vzhledem k zavedení povinné mediace

---

<sup>18</sup> HRNČIŘÍKOVÁ, VALENTOVÁ: *Judiciální trendy v mimosoudním...*, s. 88.

<sup>19</sup> Čl. 2-6 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/52/ES ze dne 21. května 2008 o některých aspektech mediace v občanských a obchodních věcech. Úř. Věst. L 136/3, 24. května 2008.

<sup>20</sup> *Mediace v zemích EU* [online]. Portál evropské e-Justice [cit. 21. února 2020]. Dostupné z: [https://e-justice.europa.eu/content\\_mediation\\_in\\_member\\_states-64-cs.do](https://e-justice.europa.eu/content_mediation_in_member_states-64-cs.do).

v USA se otevřela debata nad možností povinné mediace v Evropě. Snaha o přeměnu mediace na povinnou by totiž mohla změnit povahu mediace jako alternativního způsobu řešení sporů. Navíc se nepodařilo bezpečně prokázat, že by zavedení povinné mediace přispělo k jejímu rozvoji či zlepšilo přístup ke spravedlnosti ani na národní úrovni, natož na úrovni mezinárodní.<sup>21</sup>

Proto je třeba se zamyslet, zda je vůbec vhodné zakotvit v právních rádech všech členských států EU povinnou mediaci. Dle mého názoru existují spory, které není možné vyřešit mediací. Například vztahy mezi stranami mohou být natolik narušené, že i „nucená ochota“ by mohla mít naopak negativní vliv na celý proces. V těchto případech by mohla navíc mediace působit jako neefektivní nástroj, který prodlouží dobu řešení sporu. Při rozhodování o zavedení povinné mediace je podle mě důležité zvážit i tato rizika. Je nutné posoudit, jestli by celkový přínos jejího zavedení byl vyšší, a to i při možné změně povahy mediace jako takové.

## 1.2 Mezinárodní rozhodčí řízení

Rozhodčí řízení lze vymezit jako dobrovolné řešení sporu s neutrální třetí stranou, rozhodci nebo před rozhodčími soudy. Výsledkem je vydání závazného a vykonatelného rozhodnutí. Jedná se o alternativu v řešení sporů vůči řízení před soudy obecnými i vůči alternativním způsobům typu mediace atd. V tomto případě je pro nás ale důležitější mezinárodní rozhodčí řízení. Mezinárodní rozhodčí řízení či mezinárodní obchodní arbitráž řeší spory o majetkové nároky vzniklé z mezinárodního (obchodního) styku mezi fyzickými nebo právníckými osobami.

Základními podmínkami pro uskutečnění rozhodčího řízení jsou jednak přípustnost projednání sporu v rozhodčím řízení (myšleno z pohledu dotčených právních řádů), a také platná dohoda stran o podřízení řešení sporu rozhodcům. U mezinárodního rozhodčího řízení mohou být jeho jednotlivé fáze nebo aspekty podřízeny různým právním řádům, zpravidla se jedná o právní řád místa realizace rozhodčího řízení a právní řád místa nuceného výkonu rozhodčího nálezu.<sup>22</sup>

Za největší výhody rozhodčího řízení se často označuje rychlost a nižší náklady při řešení sporu. Avšak tvrzení, že náklady jsou oproti řízení soudnímu nižší, může být diskutabilní – jistě bude záležet na sazebníku rozhodčího soudu a zda jsou započítány do celkové částky

---

<sup>21</sup> HRNČIŘÍKOVÁ, VALENTOVÁ: *Judiciální trendy v mimosoudním...*, s. 113.

<sup>22</sup> ROZEHNALOVÁ: *Rozhodčí řízení v mezinárodním...*, s. 57.



různé úkony a služby, nebo zda půjde o zrychlené řízení. Nicméně v některých případech může být rozhodčí řízení výrazně levnější. Nezbyvá tedy než doporučit v prvé řadě projít sazebníky a zhodnotit, zda je opravdu levnější daný spor řešit v rámci rozhodčího řízení. Mezi další výhody patří i jednodušší procesní pravidla, široká autonomie vůle stran (i rozhodců), neveřejnost řízení a dobré předpoklady pro uznání a výkon rozhodčích nálezů.<sup>23</sup>

Zvyšující zájem o mezinárodní rozhodčí řízení vede k rozšiřování počtu rozhodců, advokátů a dalších osob, které nemusí mít potřebné znalosti a zkušenosti s tímto řízením. Do procesu rozhodčího řízení jsou často vnášeny přístupy a instituty charakteristické nalézacímu řízení před národními soudy. Problém ale tvoří vtažení různých nekalých praktik, které mohou vést k prodlužování řízení a růstu finančních nákladů na řešení sporu. Proto se této problematice zvláště v posledních letech věnuje zvýšená pozornost. Dochází k řadě úprav s cílem zefektivnit proces řízení a poskytnout doporučení stranám a rozhodcům, jak při vynaložení přiměřených finančních prostředků dosáhnout rychlého rozhodnutí.<sup>24</sup>

### **1.2.1 Právní úprava mezinárodního rozhodčího řízení**

Zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů navázal na tradici existence samostatných zákonů upravujících rozhodčí řízení. Tento zákon rozšířil možnost řešení sporů i na spory vnitrostátní.<sup>25</sup> Nás bude primárně zajímat úprava v rámci zákona o mezinárodním právu soukromém.

Rozhodčímu řízení a uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů se věnuje zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém, v platném znění, a to v ustanoveních § 117–122. Podle tohoto zákona se přípustnost rozhodčí smlouvy posuzuje podle českého právního řádu a ostatní náležitosti pak podle právního řádu státu, v němž má být vydán rozhodčí nález.<sup>26</sup> Rozhodčí nálezy vydané v cizím státě budou v České republice uznány a vykonány jako české rozhodčí nálezy, je-li zaručena vzájemnost. Uznání cizího rozhodčího nálezu se nevyslovuje zvláštním rozhodnutím, jednoduše se k němu přihlédne, jako by šlo o český rozhodčí nález. Avšak samotný výkon rozhodnutí cizího rozhodčího nálezu se nařizuje rozhodnutím českého soudu, které je třeba odůvodnit.<sup>27</sup>

---

<sup>23</sup> Tamtéž, s. 82-85.

<sup>24</sup> Tyto úpravy jsou často označovány jako tzv. „procesní soft law“ rozhodčího řízení. HRNČIŘÍKOVÁ, VALENTOVÁ: *Judiciální trendy v mimosoudním...*, s. 55.

<sup>25</sup> ROZEHNALOVÁ: *Rozhodčí řízení v mezinárodním...*, s. 112.

<sup>26</sup> § 117-122 zákona č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém, ve znění pozdějších předpisů.

<sup>27</sup> § 120, 122 zákona č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém, ve znění pozdějších předpisů.

Na mezinárodní úrovni se právní úpravou mezinárodního rozhodčího řízení zabývá Komise OSN pro mezinárodní obchodní právo (dále jen „UNCITRAL“).<sup>28</sup> UNCITRAL se zaměřuje na sjednávání vzorových předpisů, mnohostranných mezinárodních úmluv, legislativních doporučení apod. Cílem je napomoci k odstranění právních překážek mezinárodního obchodu a podpořit rozvoj harmonizace, unifikace a modernizace mezinárodního obchodního práva.<sup>29</sup>

UNCITRAL vydal vzorový zákon UNCITRAL o mezinárodní obchodní arbitráži (1985, v roce 2006 byly přijaty některé změny tohoto zákona), Pravidla rozhodčího řízení UNCITRAL, Pravidla UNCITRAL o průhlednosti v rozhodčím řízení mezi investory a státy na základě smlouvy, Doporučení pro rozhodčí instituce a ostatní orgány zúčastněné v arbitrážních řízeních podle rozhodčích pravidel UNCITRAL a Úmluvu o transparentnosti OSN v arbitrážních řízeních mezi investorem a státem („Mauricijská úmluva“, 2014)<sup>30</sup>. Avšak mezi nejznámější dokumenty nepochybně patří Úmluva o uznávání a výkonu zahraničních rozhodčích nálezů, známá jako „Newyorská úmluva“.<sup>31</sup>

Newyorská úmluva byla uzavřena 10. června 1958 v New Yorku a vstoupila v platnost 7. června 1959. Pro Československo nabyla účinnosti dne 10. října 1959. Úmluva stanovuje podmínky, za nichž je možné na území smluvních států uznat a vykonat rozhodčí nález, který byl vydán na území jiného státu. S těmito nálezy má být zacházeno stejně jako s domácími rozhodčími nálezy.<sup>32</sup> „*Pro uznání a výkon rozhodčích nálezů, na něž se vztahuje Úmluva, nebudou stanoveny podstatně tíživější podmínky nebo vyšší soudní poplatky, než jsou stanoveny pro uznání a výkon rozhodčích nálezů místních (národních).*“<sup>33</sup>

---

<sup>28</sup> *About UNCITRAL* [online]. United Nations [cit. 2. května 2020]. Dostupné z: <https://uncitral.un.org/en/about>.

<sup>29</sup> *Komise OSN pro mezinárodní obchodní právo UNCITRAL* [online]. Ministerstvo průmyslu a obchodu [cit. 2. května 2020]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/zahranicni-obchod/mezinarodni-organizace-a-obchod/uncitral/komise-osn-pro-mezinarodni-obchodni-pravo-uncitral--221755/>.

<sup>30</sup> Mauricijská úmluva OSN zajišťuje uplatňování pravidel transparentnosti UNCITRAL ve vztahu k současnému množství více než 3 000 dvoustranných investičních dohod.

Evropská komise. *ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ o provádění nařízení (EU) č. 912/2014 o finanční odpovědnosti v souvislosti s řešením sporů mezi investorem a státem v souladu s mezinárodními dohodami, jichž je Evropská unie stranou* [online]. Brusel, 19. listopadu 2019 [cit. 3. května 2020]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2019:0597:FIN:CS:PDF>.

<sup>31</sup> *International Commercial Arbitration* [online]. United Nations [cit. 3. května 2020]. Dostupné z: <https://uncitral.un.org/en/texts/arbitration>.

<sup>32</sup> *Úmluva o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů* [online]. Ministerstvo průmyslu a obchodu, 14. prosince 2016 [cit. 6. května 2020]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/zahranicni-obchod/mezinarodni-organizace-a-obchod/uncitral/newyorska-umluva/umluva-o-uznani-a-vykonu-cizich-rozhodcich-nalezu--223273/>.

<sup>33</sup> *74/1959 Sb., VYHLÁŠKA ze dne 6. listopadu 1959 o Úmluvě o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů* [online]. [cit. 6. května 2020]. Dostupné z: <http://www.newyorkconvention.org/11165/web/files/original/1/5/15452.pdf>.

V současné době má Newyorská úmluva přes 160 smluvních států.<sup>34</sup> Úmluva je otevřena k přístupu kterémukoli členskému státu OSN, a také pro kterýkoli jiný stát, který je nebo se stane členem některé odborné organizace OSN nebo který přistoupil nebo později přistoupí ke Statutu Mezinárodního soudního dvoru nebo kterému se dostane pozvání Valného shromáždění Organizace spojených národů.<sup>35</sup>

Evropská úmluva o mezinárodní obchodní arbitráži (1961) doplňuje Newyorskou úmluvu, a to zejména pravidly pro řízení před rozhodčími soudy. Taktéž stanovuje výslovně právní závaznost rozhodčích smluv, které prohlašují za příslušné rozhodčí soudy při hospodářských institucích.<sup>36</sup> V České republice se jedná o Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky. Rozhodčí soud si vydobyl za dobu své existence významné postavení zejména mezi evropskými rozhodčími soudy a jsou před ním rozhodovány spory subjektů z celého světa.<sup>37</sup>

### 1.2.2 Proces rozhodčího řízení

Jednou z hlavních charakteristik mezinárodního obchodního řízení je neformálnost, neexistují pevná pravidla postupu, a autonomie vůle stran. Některá stanovená pravidla (např. v rozhodčí smlouvě) obvykle upravují pouze základní zásady a záruky spravedlivého procesu.<sup>38</sup>

Protože mezinárodní obchodní arbitráž zahrnuje strany a rozhodce z jiné jurisdikce, je řízení obvykle ovlivněno právním pozadím předsedajícího rozhodce, který je zodpovědný za integritu rozhodčího řízení. Dalším významným faktorem, ovlivňujícím rozhodčí proces, je místo rozhodčího řízení. Strany si mohou zvolit místo pro rozhodčí řízení kdykoliv před zahájením rozhodčího řízení.<sup>39</sup>

Co se týče předběžného opatření v rámci mezinárodního rozhodčího řízení, právní prostředí je přístupově velmi různorodé. Můžeme říct, že obecně předběžná opatření poskytují ochranu právům účastníků v případech, kdy nelze vyčkávat, až bude rozhodnuto ve věci samé. U mezinárodního rozhodčí řízení neexistuje jednotné členění předběžných opatření ani

---

<sup>34</sup> *Contracting States* [online]. New York Arbitration Convention [cit. 8. května 2020]. Dostupné z: <http://www.newyorkconvention.org/countries>.

<sup>35</sup> Čl. VIII-IX Vyhlášky 74/1959 Sb., ze dne 6. listopadu 1959 o Úmluvě o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů.

<sup>36</sup> HRNČIŘÍKOVÁ a kol.: *Mediační, prorogační a rozhodčí...*, s. 116.

<sup>37</sup> *O Rozhodčím soudu* [online]. Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky [cit. 8. května 2020]. Dostupné z: <https://www.soud.cz/o-rozhodcim-soudu>.

<sup>38</sup> HRNČIŘÍKOVÁ: *International commercial arbitration...*, s. 81.

<sup>39</sup> Tamtéž.

společná definice. Je proto třeba zkoumat konkrétní právní úpravu státu rozhodného práva, kde mohou být různě nastavena pravidla pro vydávání předběžných opatření.<sup>40</sup>

Začátek či rozhodčí proces se liší podle typu rozhodčího řízení (institucionálního nebo ad hoc) nebo podle instituce. Způsob zahájení se obvykle nachází v rozhodčí smlouvě, institucionálních pravidlech nebo v případě rozhodčího řízení ad hoc podle práva země, ve které se koná rozhodčí řízení.<sup>41</sup> V mezinárodním rozhodčím řízení ovlivňuje kvalifikace rozhodčí smlouvy řadu otázek, tedy zda je hodnocena jako institut procesního práva nebo jako institut závazkového práva. Rozhodčí smlouvu můžeme definovat jako ujednání, které přesunuje pravomoc k rozhodnutí existujícího nebo budoucího sporu na rozhodce nebo na stálý rozhodčí soud.<sup>42</sup>

Rozhodčí řízení obvykle začíná oznámením o rozhodčím řízení, které je předloženo rozhodčímu orgánu. Za datum zahájení rozhodčího řízení se považuje datum, kdy instituce obdrží žádost o rozhodčí řízení.<sup>43</sup> Po zahájení řízení následuje příprava na projednání sporu. V dalším kroku již probíhá samotné jednání o věci samé, které je pak ukončeno vydáním rozhodčího nálezu, v některých případech i jinak (zastavení řízení).<sup>44</sup>

V posledních letech se po zahájení rozhodčího řízení a jmenování rozhodců pravidelně konají předběžná slyšení (schůze, konference). Ty jsou soukromé a poskytují první příležitost pro právní zástupce k zastupování svého klienta. V této fázi se často stanovují základní zásady a právní rámec rozhodčího řízení. V dalším kroku probíhá samotné slyšení. V případě sporů, které nejsou příliš složité, rozhodci obvykle vyzývají strany, aby se dohodly, že se o věci rozhodne pouze na základě dostupných dokumentů.<sup>45</sup>

Rozhodčí nález je pak považován za rozhodnutí rozhodce o hmotných právech, které je obvykle konečné a závazné pro strany. Jakmile rozhodci vydají konečné rozhodnutí, jejich povinnosti se považují za ukončené. Obecně není možné se proti rozhodčímu nálezu odvolat u soudu. Jedinou možností, jak zvrátit nesouhlasné rozhodnutí, je napadnout rozhodčí nález u státních soudů a požádat o jeho zrušení. Jak a na jakém základě lze napadnout rozhodčí nález,

---

<sup>40</sup> HRNČIŘÍKOVÁ, Miluše. *Řešení přeshraničních sporů - pravomoc a autonomie vůle*. Praha: Leges, 2017, s. 59.

<sup>41</sup> HRNČIŘÍKOVÁ: *International commercial arbitration...*, s. 83.

<sup>42</sup> ROZEHNALOVÁ: *Rozhodčí řízení v mezinárodním...*, s. 123-124.

<sup>43</sup> HRNČIŘÍKOVÁ: *International commercial arbitration...*, s. 83.

<sup>44</sup> ROZEHNALOVÁ: *Rozhodčí řízení v mezinárodním...*, s. 310-313.

<sup>45</sup> HRNČIŘÍKOVÁ: *International commercial arbitration...*, s. 87-90.

je upraveno právem v místě rozhodčího řízení. Pouze soud v místě rozhodčího řízení má pravomoc zrušit rozhodčí nález.<sup>46</sup>

### 1.2.3 Rozhodčí doložka o řešení přeshraničních sporů

Analogicky jako u mediační doložky se rozhodčí doložka týká ujednání stran, v němž se určí, jakým způsobem budou případné spory řešeny. V tomto případě rozhodčí doložka zakládá pravomoc rozhodců a zároveň vylučuje státní soudy z rozhodování o věci samé.<sup>47</sup>

Strany realizují rozhodčí doložky v základních, předpokládaných formách, například podle vzorových dokumentů, případně dokumentů stálých rozhodčích soudů. Rozhodčí doložky je možné v rámci jednotlivých mutací mezinárodní obchodní arbitráže přizpůsobovat konkrétním specifikům daných sporů.<sup>48</sup>

Při sjednávání rozhodčí doložky a jejího znění je důležité zachování rovnosti stran sporu a jejich práva na spravedlivý proces, stejně tak u případného průběhu sporu, který by mohl nastat. Je dobré nepodceňovat obsah rozhodčí doložky. Strany by si také měly dávat pozor na nerozvážné odsouhlasení nevyrovnané doložky, které je většinou ve znění vnucené druhou stranou. V těchto případech pak hrozí nebezpečí nezvratného neúspěchu v rozhodčím řízení, a to i za situace, kdy by byl účastník za jinak stejných okolností plně v právu a úspěšný. Proto je dobré být při podpisu rozhodčí doložky velmi obezřetný, zejména pokud smlouva obsahuje vyšší hodnotu plnění.<sup>49</sup>

Je důležité neopomenout, že některé aspekty související s rozhodčí doložkou nebudou posuzovány podle samotného rozhodčího statutu. To znamená, že budou podřízeny jinému právnímu řádu. Povaha rozhodčí doložky může s sebou přinášet rozdílné přístupy s ohledem na navázání otázek spojených s procesním charakterem.<sup>50</sup>

### 1.2.4 Rozhodčí řízení v rámci členských států Evropské unie

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012, o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (dále jen „Nařízení Brusel I

---

<sup>46</sup> Tamtéž, s. 102.

<sup>47</sup> HRNČIŘÍKOVÁ a kol.: *Mediační, prorogační a rozhodčí...*, s. 9.

<sup>48</sup> Tamtéž, s. 194.

<sup>49</sup> MYŠÁK, Jiří. Několik důvodů, proč být velmi obezřetný při sjednávání rozhodčí doložky [online]. Právní prostor, 5. října 2017 [cit. 22. května 2020]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/procesni-pravo/nekolik-duvodu-proc-byt-velmi-obezretny-pri-sjednavani-rozhodci-dolozky>.

<sup>50</sup> HRNČIŘÍKOVÁ a kol.: *Mediační, prorogační a rozhodčí...*, s. 187-188.

bis“), bohužel nemůžeme v rámci arbitráže použít, což je v nařízení stanoveno hned na dvou místech.

Už v preambuli nalezneme, že „*Toto nařízení by se nemělo vztahovat na rozhodčí řízení...Toto nařízení by se nemělo vztahovat na žaloby nebo související řízení týkající se zejména ustavení rozhodčího soudu, pravomoci rozhodců, vedení rozhodčího řízení nebo jakýchkoli jiných aspektů takového řízení, ani na žalobu či rozhodnutí týkající se zrušení, přezkumu, odvolání, uznání nebo výkonu rozhodčího nálezu.*“<sup>51</sup> V článku 1, který se zabývá oblastí působnosti nařízení, je přímo uvedeno, že toto nařízení se nevztahuje na rozhodčí řízení.<sup>52</sup> Nezbyvá tedy nic jiného, než se obrátit na jiné předpisy. Jedním z hlavních pramenů tak budou Newyorská úmluva a jak již bylo vysvětleno výše, právní předpisy jednotlivých států.

Zahraniční právní prostředí si můžeme přiblížit na jurisdikcích ve Švédsku, Německu, Anglii a Francii, jejichž právo v podstatě tvoří základ pro další státy. Můžeme je dokonce označit za mateřské systémy. Švédsko je zástupce skandinávského práva a Stockholm se stal důležitým střediskem mezinárodní obchodní arbitráže.<sup>53</sup> Pokud se podíváme na Německo, tak německý zákon o rozhodčím řízení je téměř doslovnou úpravou vzorového zákona UNCITRAL a je snadno přístupný pro zahraniční uživatele. Pokud jde o použitelná procesní pravidla, nerozlišuje vnitrostátní a mezinárodní řízení. Dokonce nerozlišuje, zda má spor obchodní povahu.<sup>54</sup> Zároveň jiné členské státy, jako Řecko a bývalé země východního bloku, použily německé právo jako model při vytváření svých vlastních právních rámců.

Francie je důležitá z historického hlediska, neboť je považována za jednoho z předchůdců mezinárodní obchodní arbitráže a Paříž se tak stala důležitým střediskem pro mezinárodní obchodní arbitráž. Některé členské státy, jako je Belgie, Lucembursko, Polsko, Španělsko, Nizozemsko a část Itálie, použily francouzský právní systém jako model při vytváření vlastních právních rámců. Anglii v tomto ohledu můžeme brát jako zástupce tradice zvykového práva, které ovlivnilo i další členské státy, jako například Irsko, Maltu a Kypr.<sup>55</sup> Mezinárodní rozhodčí soud v Londýně je jednou z předních světových institucí pro řešení obchodních sporů. Poskytuje efektivní, flexibilní a nestrannou správu rozhodčích řízení, bez

---

<sup>51</sup> Preambule, bod 12 Nařízení Brusel I bis.

<sup>52</sup> Čl. 1 Nařízení Brusel I bis.

<sup>53</sup> WILHELMSEN, Louise Hauberg. *International commercial arbitration and the Brussels I regulation*. Cheltenham: Edward Elgar, 2018, s. 30.

<sup>54</sup> FLECKE-GIAMMARCO, Gustav, BÜCHELER, Gebhard. *Arbitration procedures and practice in Germany: overview* [online]. Thomson Reuters Practical Law [cit. 30. května 2020]. Dostupné z: <https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/4-385-8191>.

<sup>55</sup> WILHELMSEN: *International commercial arbitration ...*, s. 30-31.

ohledu na místo a podle jakéhokoliv právního systému. Mezinárodní povaha se odráží ve skutečnosti, že více než 80 % stran v probíhajících případech nemá anglickou státní příslušnost.<sup>56</sup>

---

<sup>56</sup> *Introduction* [online]. London Court of International Arbitration [cit. 31. května 2020]. Dostupné z: <https://www.lcia.org/LCIA/introduction.aspx>.

## 2 Soudní vymáhání zahraničních pohledávek

Soudy musí čelit stále většímu množství případů. Jisté odlehčení přineslo mimosoudní řešení sporů. Pokud ale mimosoudní řešení je neúspěšné, věc se předává dál právě k soudům. Každý stát by měl zajistit, aby jeho soudní systém fungoval efektivně a lidé v něj měli důvěru. Právě důvěru mohou podryvat soudní průtahy, se kterými se potýkalo nebo stále potýká mnoho států. Jako příklad si můžeme uvést tzv. „italské torpédo“, které zneužívalo překážku litispendence<sup>57</sup>.

K tomuto případu se váže rozhodnutí Evropského soudního dvora (dále jen „ESD“) z roku 2003, týkající se výkladu Bruselské úmluvy z roku 1968 ve věci Gasser v MISAT (C-116/02), kdy společnost Erich Gasser GmbH podala návrh k rakouskému soudu a v téže věci podala společnost MISAT Srl návrh k italskému soudu. ESD rozhodl, že článek 21 (tehdejší) Bruselské úmluvy musí být vykládán v tom smyslu, že soud, u něhož bylo řízení zahájeno jako druhé a jehož příslušnost byla uplatněna na základě dohody o udělení příslušnosti, musí i přesto přerušit řízení, dokud soud, u něhož bylo řízení zahájeno jako první, prohlásí svou nepřislusnost. Podle ESD se uvedené pravidlo uplatní i v případech, kdy je doba řízení před soudem jiného smluvního státu, u něhož bylo řízení zahájeno jako první, příliš dlouhá.<sup>58</sup>

V praxi pak strany, které byly v méně výhodné pozici a v jejichž neprospěch mělo být řízení vedeno, v okamžiku hrozícího soudního řízení zahajovaly řízení u nepřislusného soudu jiného členského státu – v tomto případě se jednalo o italský soud. Italské soudy totiž byly v té době známé dlouhými průtahy v řízení.<sup>59</sup>

Soud, který byl příslušný k projednání dané věci, nemohl v řízení pokračovat a musel čekat do té doby, než nepřislusný soud rozhodl o své nepřislusnosti. Často docházelo ke zbytečným průtahům v řízení, což i značně zvyšovalo náklady stran na jejich právní zastoupení.<sup>60</sup> Naštěstí tato otázka byla (byť možná jen částečně) vyřešena revizí Bruselské úmluvy, známé jako Nařízení Brusel I bis. Revize nařízení pravidlo litispendence upravuje tak, aby se zamezilo zneužívání výše popsaného postupu, a to v čl. 31, odst. 2. Ten stanovuje, že

---

<sup>57</sup> Překážka litispendence (v mezinárodním kontextu) znamená, že pokud je u soudů různých států zahájeno řízení v téže věci mezi stejnými stranami, pak soud, u kterého bylo řízení zahájeno později, přeruší řízení až do doby, než se určí příslušnost soudu, který zahájil řízení jako první.

<sup>58</sup> Rozsudek Soudního dvora ze dne 9. prosince 2003, *Erich Gasser GmbH v. MISAT Srl.*, C-116/02 (v el. sb. rozh.).

<sup>59</sup> ČECHOVÁ, Linda, KOČICOVÁ, Věra. *Brusel I bis aneb „nové“ nařízení Brusel I* [online]. EPRAVO.CZ, 23. ledna 2015 [cit. 4. června 2020]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/brusel-i-bis-aneb-nove-narizeni-brusel-i-96753.html>.

<sup>60</sup> Tamtéž.



pokud je řízení zahájeno u soudu členského státu, jemuž dohoda uvedená v článku 25 (dohoda o příslušnosti) svěřuje výlučnou příslušnost, přeruší soudy jiného členského státu řízení, dokud soud, u něhož bylo zahájeno řízení na základě dohody, neprohlásí, že podle dohody není příslušný.<sup>61</sup>

EU čelila nejen tomuto problému, ale i řadě dalších, které vyvstaly z utvoření jednotného vnitřního trhu. Ze své povahy tak musela začít řešit důležitou otázku: Jak v případě sporů s mezinárodním prvkem co nejvíce zefektivnit justici?

Do dnešního dne EU vydala řadu nařízení, které na danou problematiku reagují. Některá nařízení řeší otázky příslušnosti, rozhodného práva, uznání a výkonu soudního rozhodnutí, jiná zas přímo vytvořila nástroje, které mají zjednodušit, urychlit a zefektivnit vymáhání zahraničních pohledávek. A právě těmto oblastem budou věnovány následující podkapitoly.

## 2.1 Evropský příkaz k obstavení účtů

Evropský příkaz k obstavení účtu na základě nařízení č. 655/2014 ze dne 15. května 2014 umožňuje soudu v jedné zemi obstavit (zmrazit) finanční prostředky na bankovním účtu dlužníka v jiné zemi, a to v rámci členských států EU. Jedná se o alternativu ke stávajícím právním řízením v jednotlivých členských zemích EU. Evropský příkaz k obstavení účtu se používá od 18. ledna 2017.<sup>62</sup>

Cílem je tedy usnadnění vymáhání finančních nároků oprávněných vůči povinným z odlišného členského státu EU. Tento příkaz není k dispozici pouze pro věřitele nebo bankovní účty se sídlem v Dánsku a ve Velké Británii. Zde se jedná o politické rozhodnutí. Velká Británie i Dánsko se rozhodly využít tzv. práva opt-out založeného Protokolem č. 21 a č. 22 připojeného ke Smlouvě o EU a ke Smlouvě o fungování EU.<sup>63</sup>

Příkaz se vztahuje na finanční pohledávky v občanských a obchodních věcech. Tudíž je k dispozici občanům a podnikům ve chvíli, kdy je účet dlužníka ke dni podání návrhu o vydání

---

<sup>61</sup> Čl. 31, odst. 2 Nařízení Brusel I bis.

<sup>62</sup> *Evropský příkaz k obstavení účtů* [online]. Portál evropské e-Justice [cit. 6. června 2020]. Dostupné z: [https://e-justice.europa.eu/content\\_european\\_account\\_preservation\\_order-379-cs.do](https://e-justice.europa.eu/content_european_account_preservation_order-379-cs.do).

<sup>63</sup> KŘÍŽKOVÁ, Michaela. *Evropský příkaz k obstavení účtů. Je přijatá úprava cestou správným směrem?* [online]. EPRAVO.CZ, 15. října 2014 [cit. 6. června 2020]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/evropsky-prikaz-k-obstaveni-uctu-je-prijata-uprava-cestou-spravnym-smerem-95693.html>.

evropského příkazu k obstavení účtů vedený v jiné zemi EU, než ve které má věřitel bydliště nebo ve které se nachází soud, u něhož byl návrh podán.<sup>64</sup>

Nařízení č. 655/2014 se nevztahuje na všechny případy, zejména ne na daňové, celní nebo správní věci, ani na odpovědnost státu za jednání a opomenutí při výkonu státní moci, a také další oblasti, jež jsou uvedeny v článku 2.<sup>65</sup>

### **2.1.1 Situace před přijetím evropského příkazu k obstavení účtu**

Nařízení č. 655/2014 vychází ze Zelené knihy o zlepšení účinnosti výkonu soudních rozhodnutí v EU. V Zelené knize bylo popsáno, jak roztržitost národních pravidel pro výkon rozhodnutí vážně ohrožuje vymáhání dluhů v rámci EU. Evropská komise konstatovala, že v praxi se věřitelé pokouší dosáhnout svého cíle cestou rozhodnutí o obstavení bankovního účtu svého dlužníka, přičemž tyto postupy existují ve většině členských zemí. Problém ale nastává v situaci, kdy dlužník přesune své peníze téměř okamžitě z účtů známých jejich věřitelům na jiné účty ve stejném nebo jiném členském státě. Věřitelé nejsou schopni tyto peníze zablokovat odpovídajícím tempem a v rámci tehdejších nástrojů nebylo možné vynést rozhodnutí o bankovním obstavení, které by bylo vykonatelné v celé EU. Evropská komise viděla možné řešení v zavedení evropského příkazu k obstavení bankovního účtu.<sup>66</sup>

V roce 2011 tak Evropská komise představila nový právní instrument, který by měl pomoci zejména malým a středně velkým podnikům s vymahatelností jejich pohledávek v zahraničí. Brusel tehdy odhadoval, že s vymahatelností pohledávek mělo problém zhruba milion malých a středně velkých podniků a firmy tak přicházely ročně o přibližně 2,6 % svého ročního obrátu.<sup>67</sup> Z interního dokumentu evropské exekutivy vyplývalo, že podnikatelé ročně museli odepsat zhruba 55 miliard eur. Evropská komise odhadovala, že celkově až 63 %

---

<sup>64</sup> *Evropský příkaz k obstavení účtů pro vymáhání pohledávek mezi zeměmi EU* [online]. EUR-Lex, 4. prosince 2017 [cit. 6. června 2020]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=LEGISSUM%3A4314907>.

<sup>65</sup> Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 655/2014 ze dne 15. května 2014, kterým se zavádí řízení o evropském příkazu k obstavení účtů k usnadnění vymáhání přeshraničních pohledávek v občanských a obchodních věcech. Úř. Věst. L 351/1, 20. prosince 2012.

<sup>66</sup> Evropská komise. *Zelená kniha o zlepšení účinnosti výkonu soudních rozhodnutí v Evropské unii: obstavení bankovních účtů* [online]. Brusel, 24. října 2006 [cit. 7. června 2020]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex:52006DC0618>.

<sup>67</sup> *Zablokovat účet neplatičům bude možné v celé EU* [online]. EURACTIV.cz, 25. července 2011 [cit. 7. června 2020]. Dostupné z: <https://euractiv.cz/section/digitalni-agenda/news/zablokovat-ucet-neplaticum-bude-mozne-v-cele-eu-008994/>.

přeshraničních dluhů zůstane nesplaceno. Jako nejčastější důvody pro tento stav uvedla složitou administrativu a právní nejistotu.<sup>68</sup>

V podstatě se daly identifikovat čtyři hlavní nedostatky tehdejšího systému: podmínky pro vydávání příkazů k zmrazení aktiv na bankovních účtech podle vnitrostátního práva se v celé EU značně liší a v mnoha členských státech je navíc pro věřitele velmi obtížné získat informace o tom, kde přesně se nachází bankovní účet dlužníka. Kromě toho jsou náklady na získání a výkon příkazu k obstavení účtů v přeshraniční situaci obecně vyšší než v tuzemských případech. V konečném důsledku tak rozdíl mezi různými vnitrostátními systémy vymáhání práva, a zejména doba, kterou mohou využít k provádění činností v oblasti vymáhání práva, představují pro věřitele závažný problém.<sup>69</sup>

Komise nechala zpracovat v létě 2010 průzkum, ve kterém 70 % dotazovaných firem označilo potíže s vymáháním dluhů za překážku, která jim brání zapojit se do přeshraničních aktivit. Evropská komise věřila, že se zavedením příkazu s možností zmrazit bankovní konta zahraničním dlužníkům by se firmy přestaly bát podnikání s partnery v jiných členských státech a posílil by se tak jednotný vnitřní trh.<sup>70</sup>

### **2.1.2 Postup pro získání evropského příkazu k obstavení účtu**

Možnost získat evropský příkaz pro obstavení účtů je k dispozici před samotným zahájením řízení ve věci samé, v průběhu řízení nebo po vydání rozhodnutí. Příkaz je dostupný i při uzavření soudního smíru, či obdržení veřejné listiny, jež vyžadují, aby dlužník uhradil věřitelovu pohledávku. Příslušným soudem k vydání příkazu je zpravidla soud, který je příslušný k vydání rozhodnutí ve věci samé. V případě, kdy je dlužníkem spotřebitel, je příslušný soud země EU, ve které má dlužník bydliště. V tomto případě je vydán příkaz za účelem zajištění pohledávky vyplývající ze spotřebitelské smlouvy.<sup>71</sup>

Jestliže věřitel podal návrh na vydání příkazu před podáním návrhu na zahájení řízení ve věci samé, podá návrh na zahájení řízení ve věci samé a do 30 dnů o tom poskytne důkaz soudu (nebo do 14 dnů ode dne vydání příkazu, podle toho, které datum je pozdější). Pokud

---

<sup>68</sup> *Brusel chce neplatičům zmrazit bankovní konta* [online]. EURACTIV.cz, 22. února 2011 [cit. 7. června 2020]. Dostupné z: <https://euractiv.cz/section/digitalni-agenda/news/brusel-chce-neplaticum-zmrazit-bankovni-konta-008496/>.

<sup>69</sup> SANDBROOK, Claire. *Policy Commentary: European Account Preservation Order*. *Credit Control*. 2011, vol. 32, no. 5, s. 15.

<sup>70</sup> Tamtéž.

<sup>71</sup> *Evropský příkaz k obstavení účtů pro vymáhání pohledávek mezi zeměmi EU* [online]. EUR-Lex, 4. prosince 2017 [cit. 7. června 2020]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=LEGISSUM%3A4314907>.

soud neobdrží důkaz o zahájení řízení v uvedené lhůtě je příkaz k obstavení zrušen nebo ukončen.<sup>72</sup>

Podmínky pro vydání příkazu k obstavení nalezneme v článku 7 příslušného nařízení. Ten říká, že soud příkaz vydá, pokud „věřitel předložil dostatečné důkazy, které soud přesvědčí, že existuje naléhavá potřeba zajišťovacího opatření ve formě příkazu k obstavení, protože existuje skutečné riziko, že bez takového opatření bude následné vymáhání pohledávky věřitele vůči dlužníkovi zmařeno nebo podstatně ztíženo.“<sup>73</sup> Pokud věřitel vyžaduje evropský příkaz pro obstavení účtů před obdržetím rozhodnutí ve věci samé, měl by předložit dostatečné důkazy o pravděpodobnosti úspěchu ve věci pohledávky vůči dlužníkovi.<sup>74</sup>

Pro zahájení řízení je třeba vyplnit formulář návrhu na vydání příkazu k obstavení, ke kterému by měly být připojeny veškeré příslušné podpůrné dokumenty. Potřebné formuláře jsou k dispozici na portálu evropské e-justice.<sup>75</sup>

Pokud věřitel dosud nezískal rozhodnutí, soudní smír nebo veřejnou listinu, soud vydá své rozhodnutí do konce desátého pracovního dne od podání nebo případného doplnění návrhu věřitelem. V případě, kdy věřitel disponuje rozhodnutím, soudním smírem nebo veřejnou listinou, soud vydá své rozhodnutí do konce pátého pracovního dne.<sup>76</sup>

Nespornou výhodou pro věřitele je fakt, že dlužník není informován o návrhu na vydání příkazu k obstavení ani vyslechnut před jeho vydáním.<sup>77</sup> Tím je zachován efekt překvapení a dlužníkovi je zamezeno převádět peníze na jiné účty.

### 2.1.3 Záruky pro dlužníka

Jak bylo zmíněno výše, řízení o evropském příkazu k obstavení účtu probíhá ex parte. Velkou otázkou tvoří možnost zneužití příkazu k obstavení účtu. Můžeme si představit situaci, kdy si strany ve smlouvě domluvily smluvní pokutu při nedodržení podmínek. Jedna ze stran nabude dojmu, že smlouva byla porušena a bude chtít obstavit účet druhé strany za účelem

---

<sup>72</sup> Čl. 10 Nařízení č. 655/2014.

<sup>73</sup> Čl. 7 Nařízení č. 655/2014.

<sup>74</sup> *Evropský příkaz k obstavení účtů pro vymáhání pohledávek mezi zeměmi EU* [online]. EUR-Lex, 4. prosince 2017 [cit. 7. června 2020]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=LEGISSUM%3A4314907>.

<sup>75</sup> *Formuláře evropského příkazu k obstavení účtů* [online]. Portál evropské e-Justice [cit. 7. června 2020]. Dostupné z: [https://e-justice.europa.eu/content\\_european\\_account\\_preservation\\_order\\_forms-378-cs.do?clang=cs](https://e-justice.europa.eu/content_european_account_preservation_order_forms-378-cs.do?clang=cs).

<sup>76</sup> Čl. 18 Nařízení č. 655/2014.

<sup>77</sup> Čl. 11 Nařízení č. 655/2014.

zajištění finančních prostředků na úhradu pokuty.<sup>78</sup> Dlužník se o vydání tohoto příkazu dozví až ex post. V té době bude mít obstavený účet se všemi finančními prostředky a nebude mít možnost hradit své závazky vůči jiným subjektům. Aby se zneužití předešlo, stanovuje nařízení č. 655/2014 záruky pro dlužníka.

Jednou z těchto záruk je složení jistoty věřitelem. Před vydáním příkazu požádá soud věřitele, aby složil jistotu v dostatečné výši pro zabránění jeho zneužití. Soud bude požadovat složení jistoty po věřiteli, který zatím nezískal rozhodnutí, soudní smír nebo veřejnou listinu. Výjimečně může soud od tohoto požadavku upustit, pokud se domnívá, že vzhledem k okolnostem případu je složení jistoty nevhodné. Může se stát, že soud bude vyžadovat složení jistoty i za situace, kdy věřitel již disponuje rozhodnutím, soudním smírem nebo veřejnou listinou. Jedná se o případy, kdy má soud za to, že je to vzhledem k okolnostem daného případu nezbytné a vhodné.<sup>79</sup>

Další zárukou je odpovědnost věřitele za škodu. Věřitel je odpovědný za jakoukoliv škodu, která v důsledku příkazu dlužníkovi vznikla, a to z důvodu pochybení ze strany věřitele.<sup>80</sup> Složená jistota věřitelem slouží pro zajištění náhrady takovéto škody a je složena v rozsahu, v jakém má věřitel odpovědnost za škodu. Důkazní břemeno nese dlužník. Rozhodným právem pro odpovědnost věřitele je právo členského státu výkonu.<sup>81</sup> Nařízení o evropském příkazu k obstavení účtu v článku 33-35 obsahuje také opravné prostředky, kterými může dlužník napadnout příkaz, jakmile je o něm informován.<sup>82</sup>

## **2.1.4 Uznávání, vykonatelnost a výkon evropského příkazu k obstavení účtů**

Příkaz k obstavení účtu vydaný v jednom členském státě v souladu s nařízením č. 655/2014 je uznán v ostatních členských státech, aniž by bylo vyžadováno zvláštní řízení. Příkaz je také vykonatelný v ostatních členských státech bez nutnosti prohlášení

---

<sup>78</sup> KRÍŽKOVÁ, Michaela. *Evropský příkaz k obstavení účtů. Je přijatá úprava cestou správným směrem?* [online]. EPRAVO.CZ, 15. října 2014 [cit. 8. června 2020]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/evropsky-prikaz-k-obstaveni-uctu-je-prijata-uprava-cestou-spravnym-smerem-95693.html>.

<sup>79</sup> Čl. 12 Nařízení č. 655/2014.

<sup>80</sup> Čl. 13 Nařízení č. 655/2014 stanovuje, v kterých případech se má za to, že došlo k pochybení věřitele (pokud věřitel neprokáže opak). Členské státy mohou ponechat nebo zavést ve vnitrostátním právu jiné důvody nebo typy odpovědnosti nebo pravidla ohledně důkazního břemene.

<sup>81</sup> Čl. 13 Nařízení č. 655/2014.

<sup>82</sup> Čl. 33-35 Nařízení č. 655/2014.

vykonatelnosti. Příkaz se vykonává v souladu s postupy, které jsou platné pro výkon rovnocenných vnitrostátních příkazů v členském státě výkonu.<sup>83</sup>

Příslušná banka je pak pověřena provedením příkazu k obstavení účtu. Ta jej provede neprodleně po obdržení příkazu, nebo pokud tak stanoví právo členského státu výkonu. Banka (nebo jiný subjekt odpovědný za výkon příkazu v členském státě výkonu) vydá prohlášení do konce třetího pracovního dne následujícího po provedení příkazu a uvede, zda a v jakém rozsahu byly obstaveny peněžní prostředky. Pokud byly obstaveny peněžní prostředky na účtu/účtech, sdělí banka datum provedení příkazu. Odpovědnost banky se řídí právem členského státu výkonu.<sup>84</sup>

Nepochybně vzniknou bankám personální a finanční náklady při aplikaci nařízení. Banka je může chtít po věřiteli nebo i po dlužníkovi, což bude záviset na právní úpravě státu, ve kterém k obstavení účtu došlo.<sup>85</sup> Nařízení samo konstatuje, že banka je oprávněna žádat náhradu nákladů pouze tehdy, jestliže má na takovou platbu nebo náhradu nárok v případě rovnocenných vnitrostátních příkazů.<sup>86</sup>

Pokud věřitel má k dispozici v určitém členském státě vykonatelné rozhodnutí, soudní smír nebo veřejnou listinu, může požádat soud o žádost k příslušnému orgánu členského státu výkonu o informace nezbytné k umožnění identifikace banky nebo bank a účtu či účtů dlužníka. Jedná se o situace, kdy věřitel má důvody se domnívat, že dlužník má u banky v daném členském státě jeden či více účtů, avšak nezná ani jméno, adresu nebo jiné identifikační údaje banky. Za určitých okolností může věřitel žádost podat i v případě, kdy rozhodnutí, soudní smír nebo veřejná listina, ještě nejsou vykonatelné.<sup>87</sup>

---

<sup>83</sup> Čl. 22-23 Nařízení č. 655/2014.

<sup>84</sup> Čl. 24-26 Nařízení č. 655/2014.

<sup>85</sup> OLÍK, Miloš, ČÁP, Michal. Nové nařízení o evropském příkazu k obstavení účtů pomůže věřitelům. *Právní rádce*, 2017, č. 1, s. 17.

<sup>86</sup> Poplatky vybírané bankou, ať už se bude jednat o aplikaci příkazu nebo o poskytnutí informací o účtu, nesmějí být vyšší než poplatky vybírané v rámci rovnocenných vnitrostátních příkazů. Článek 43, Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 655/2014 ze dne 15. května 2014.

<sup>87</sup> Většinou se bude jednat o částku k obstavení, která je s ohledem na relevantní okolnosti významná a existuje tak riziko, že bez těchto informací bude následné vymáhání pohledávky věřitele vůči dlužníkovi pravděpodobně ohroženo, což by v důsledku mohlo vést k zásadnímu zhoršení finanční situace věřitele. Článek 14 Nařízení č. 655/2014.

Je povinností věřitele, aby požádal o uvolnění veškerých obstavených peněžních prostředků, jež přesahují částku uvedenou v příkazu. Také je důležité upozornit, že určité částky mohou být vyloučeny ze zajištění podle práva země výkonu.<sup>88</sup>

## 2.2 Evropské řízení o drobných nárocích

Evropské řízení o drobných nárocích, které zavedlo nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 861/2007 ze dne 11. července 2007, má za cíl zjednodušit a urychlit uplatňování přeshraničních nároků v občanských a obchodních věcech, v nichž výše nároku nepřesahuje částku 5 000 eur. Lze říct, že toto řízení je stranám sporu k dispozici jako alternativa ke stávajícím řízením podle právních předpisů členských států EU.<sup>89</sup> V rámci řízení o drobných nárocích se využívají standardní formuláře. Jedná se o písemné řízení, ledaže soud považuje ústní jednání za nezbytné.<sup>90</sup>

O několik let později došlo k revizi pravidel pro evropské řízení o drobných nárocích. V prosinci 2015 bylo schváleno nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2421 ze dne 16. prosince 2015, kterým se mění nařízení č. 861/2007. Zásadní změny zasáhly především následující oblasti: vymezení věcné působnosti nařízení, odmítnutí návrhu, průběh ústního jednání, poskytování pomoci stranám, doručování, soudní poplatky, přezkum rozhodnutí za výjimečných okolností, jazyk osvědčení a soudní smír.<sup>91</sup>

Výhodou evropského řízení o drobných nárocích je rychlejší vyřešení nároku. Zároveň je s ohledem na přeshraniční prvek řízení jednodušší a k zahájení řízení věřitel nepotřebuje mít právního zástupce, čímž se zároveň ušetří na nákladech k vymáhání pohledávky.<sup>92</sup> Jistou nevýhodou ale tvoří limit, který nesmí být v tomto řízení překročen. Ten byl sice oproti původní verzi nařízení navýšen, ale je stále otázkou, zda je toto zvýšení limitu již dostatečné.

---

<sup>88</sup> Může se jednat například o částky nezbytné pro zajištění obživy dlužníka a jeho rodiny. *Evropský příkaz k obstavení účtů pro vymáhání pohledávek mezi zeměmi EU* [online]. EUR-Lex, 4. prosince 2017 [cit. 8. června 2020]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=LEGISSUM%3A4314907>.

<sup>89</sup> *Drobné nároky* [online]. Portál evropské e-Justice [cit. 1. srpna 2020]. Dostupné z: [https://e-justice.europa.eu/content\\_small\\_claims-42-cs.do](https://e-justice.europa.eu/content_small_claims-42-cs.do).

<sup>90</sup> *Drobné nároky – Všeobecné informace* [online]. Portál evropské e-Justice [cit. 1. srpna 2020]. Dostupné z: [https://e-justice.europa.eu/content\\_small\\_claims-354-cs.do](https://e-justice.europa.eu/content_small_claims-354-cs.do).

<sup>91</sup> VEČERKOVÁ, Ivona, KRÁLOVÁ, Alžbeta. Aktuality v oblasti právních předpisů. *Bulletin Nejvyššího soudu*, 2016, roč. 7, č. 1, s. 3.

<sup>92</sup> *Evropské řízení o drobných nárocích* [online]. Your Europe [cit. 1. srpna 2020]. Dostupné z: [https://europa.eu/youreurope/business/dealing-with-customers/solving-disputes/european-small-claims-procedure/index\\_cs.htm](https://europa.eu/youreurope/business/dealing-with-customers/solving-disputes/european-small-claims-procedure/index_cs.htm).

### 2.2.1 Působnost nařízení

Evropské řízení o drobných nárocích se vztahuje na občanské a obchodní věci v přeshraničních případech, a to bez ohledu na povahu soudu, jestliže hodnota nároku bez navýšení o úroky, náklady a výlohy nepřesahuje v době doručení žalobního formuláře k příslušnému soudu částku 5 000 eur.<sup>93</sup>

Původní verze nařízení uváděla nižší limit, a to 2 000 eur<sup>94</sup>. Ve zprávě ze dne 19. listopadu 2013 o uplatňování nařízení (ES) č. 861/2007 Komise dospěla mimo jiné k závěru, že nízký strop stanovený v nařízení (ES) č. 861/2007, pokud jde o hodnotu nároku, zbavuje mnoho potenciálních žalobců v přeshraničních sporech možnosti využít zjednodušené řízení. Změnou mělo dojít mimo jiné k posílení důvěry v přeshraniční transakce a přispění k co největšímu využívání příležitostí, které nabízí vnitřní trh.<sup>95</sup>

Nicméně toto nařízení se nevztahuje na daňové, celní či správní věci ani na odpovědnost státu za jednání a opominutí při výkonu státní moci. Dále se také nevztahuje na věci, týkající se osobního stavu nebo způsobilosti fyzických osob k právům a právním úkonům, sociálního zabezpečení, rozhodčího řízení, pracovního práva, nájmu nemovitostí (s výjimkou žalob týkajících se peněžitých nároků) a porušení práv na ochranu soukromí a osobnostních práv, včetně pomluvy. Kvůli revizi nařízení se pozměnilo i znění dalších případů, na které nelze využít evropské řízení o drobných nárocích.<sup>96</sup>

Jednou z podmínek použitelnosti předmětného nařízení je zahraniční prvek. Konkrétně, zda se jedná o přeshraniční případ<sup>97</sup>, kdy alespoň jedna ze stran má bydliště nebo místo obvyklého pobytu v jiném členském státě, než je členský stát soudu, u něhož byla podána žaloba.<sup>98</sup> V této souvislosti můžeme zmínit rozsudek ESD ze dne 22. listopadu 2018 ve věci C-627/17, díky kterému bylo potvrzeno, že pokud žalobce i žalovaný mají bydliště či sídlo nebo místo obvyklého pobytu ve stejném členském státě, jako je členský stát soudu, u něhož byla

---

<sup>93</sup> Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2015/2421 ze dne 16. prosince 2015, kterým se mění nařízení (ES) č. 861/2007, kterým se zavádí evropské řízení o drobných nárocích, a kterým se mění nařízení (ES) č. 1896/2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu. Úř. Věst. L 341/1, 24. prosince 2015.

<sup>94</sup> Limit 2 000 eur by činil v současné době kolem 50 000 Kč. Navýšením na hodnotu 5 000 eur se částka zvýšila na zhruba 127 000 Kč.

<sup>95</sup> Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2015/2421 ze dne 16. prosince 2015 a Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 861/2007 ze dne 11. července 2007, kterým se zavádí evropské řízení o drobných nárocích.

<sup>96</sup> Čl. 1, odst. 1 Nařízení č. 2015/2421.

<sup>97</sup> Rozhodným okamžikem pro určení, kdy je možné případ považovat za přeshraniční, je den obdržení žalobního formuláře příslušným soudem. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2015/2421.

<sup>98</sup> Čl. 3 Nařízení č. 861/2007.



podána žaloba, tak případ nespadá do oblasti působnosti tohoto nařízení. Taktéž bylo dovysvětleno, že pojem „strany“ se vztahuje jen na žalobkyni a žalovaného v původním řízení, nikoliv na vedlejšího účastníka řízení, který má právní zájem na výsledku sporu.<sup>99</sup>

Nařízení (ES) č. 861/2007 bylo možné používat od 1. ledna 2009, s výjimkou článku 25, který se mohl použít už o rok dříve. Revidovaná verze se začala používat ode dne 14. července 2017, s výjimkou čl. 1 bodu 16, kterým se mění článek 25 nařízení (ES) č. 861/2007<sup>100</sup>, a který se mohl používat už od 14. ledna 2017.<sup>101</sup>

Nařízení č. 861/2007 se použije ve všech členských státech EU s výjimkou Dánska, a to v souladu s články 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o EU a ke Smlouvě o založení Evropského společenství. Dánsko se tedy neúčastnilo přijímání tohoto nařízení, a tudíž pro něj není závazné ani použitelné.<sup>102</sup>

V souvislosti s odchodem Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku z EU se mění i působnost nařízení. Ve Spojeném království, jakož i v členských státech se v případech zahrnujících Spojené království použije předmětné nařízení, jestliže byla žaloba podána před koncem přechodného období. Přechodné období začalo 1. února 2020 a skončilo 31. prosince 2020.<sup>103</sup>

### 2.2.2 Průběh řízení

Jak bylo uvedeno výše, k Evropskému řízení o drobných nárocích byly vytvořeny standardizované formuláře, které lze nalézt na webovém portálu evropské e-justice ve 23 jazycích.<sup>104</sup> Celkem se pro účely řízení používají 4 formuláře: Formulář A - Žalobní formulář, Formulář B - Žádost soudu o doplnění nebo opravu žalobního formuláře, Formulář C - Odpovědní formulář a Formulář D - Osvědčení o rozhodnutí vydaném v rámci evropského řízení o drobných nárocích.<sup>105</sup>

---

<sup>99</sup> Rozsudek Soudního dvora ze dne 22. listopadu 2018, *ZSE Energia a.s. v. RG*, C-627/17 (v el. sb. rozh.).

<sup>100</sup> Toto ustanovení upravuje informace týkající se soudní příslušnosti, komunikačních prostředků a opravných prostředků. V nařízení č. 2015/2421 byl změněn i název článku na „Informace poskytované členskými státy“.

<sup>101</sup> Čl. 3 Nařízení č. 2015/2421.

<sup>102</sup> Preambule, bod 38 Nařízení č. 861/2007.

<sup>103</sup> Přechodné období může být jednou prodlouženo, a to o jeden až dva roky. Rozhodnout o tom musí obě strany (EU i Spojené království) společně před 1. červencem 2020. K prodloužení nakonec nedošlo.

Dohoda o vystoupení Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku z Evropské unie a Evropského společenství pro atomovou energii. Úř. Věst. L 29/7, 31. ledna 2020.

<sup>104</sup> V EU je celkem 24 úředních jazyků, ale formuláře nejsou dostupné v irštině. Zajímavostí je, že formuláře jsou dostupné v dánštině i přesto, že pro Dánsko není nařízení závazné ani použitelné.

<sup>105</sup> *Formuláře týkající se drobných nároků* [online]. Portál evropské e-Justice [cit. 3. srpna 2020]. Dostupné z: [https://e-justice.europa.eu/177/CS/small\\_claims\\_forms?clang=cs](https://e-justice.europa.eu/177/CS/small_claims_forms?clang=cs).

Řízení žalobce zahajuje odesláním vyplněného formuláře A soudu, který je k řešení nároku příslušný<sup>106</sup>, včetně další příslušné dokumentace (faktury apod.). Soud posléze může zažádat o doplňující informace nebo o opravu původního podání prostřednictvím formuláře B. Soud nařídí ústní jednání v případech, kdy shledá za nemožné rozhodnout pouze na základě písemných důkazů nebo o to jedna ze stran požádá. Obecně se celé řízení považuje za písemné. Pokud bude návrh žalobce nepřijatelný nebo neposkytne doplňující informace v soudem stanovené lhůtě, soud návrh odmítne. Zároveň žalobce vyrozumí o odmítnutí návrhu a poučí jej o možnosti podání opravných prostředků.<sup>107</sup>

V další fázi soud do čtrnácti dnů pošle žalovanému vzorový odpovědní formulář C s vyplněnou I. částí. Žalovaný má třicet dnů na zaslání odpovědi s případnými podpůrnými dokumenty soudu. Soud pak žalobci do čtrnácti dnů zašle kopii vyjádření žalovaného. Pokud v odpovědi žalovaný tvrdí, že částka překračuje stanovený limit 5 000 eur, o pravdivosti tvrzení rozhodne soud. V případě, že by tomu tak bylo, byl by případ předán příslušnému právnímu systému dané země. V opačném případě se v řízení nadále pokračuje.

Soud vydá do třiceti dnů od přijetí odpovědi žalovaného nebo žalobce rozhodnutí, pokud si nevyžádá další doplňující informace, neprovede další dokazování či ústní jednání. Rozhodnutí musí být doplněno osvědčením, k čemuž slouží formulář D.<sup>108</sup>

Významnou změnou, díky revizi, je způsob doručování dokumentů a jiných písemností. Původní znění nařízení stanovilo způsob doručování poštou s potvrzením o přijetí a s uvedením data přijetí.<sup>109</sup> Nové upravené znění výslovně stanovuje možnost a způsob užití elektronických prostředků.<sup>110</sup> Osobně podporuji využívání elektronických prostředků v rámci doručování, které je dle mého názoru nejefektivnější právě v mezinárodních případech. Je však důležité zajistit kybernetickou bezpečnost, protože jednotlivé dokumenty ve většině případů obsahují citlivé údaje.

---

<sup>106</sup> Například pokud je žalobcem podnikatel, může se obrátit na soud v zemi, ve které podniká, nebo ve státě EU druhé strany řízení. *Evropské řízení o drobných nárocích* [online]. Your Europe [cit. 3. srpna 2020]. Dostupné z: [https://europa.eu/youreurope/business/dealing-with-customers/solving-disputes/european-small-claims-procedure/index\\_cs.htm](https://europa.eu/youreurope/business/dealing-with-customers/solving-disputes/european-small-claims-procedure/index_cs.htm).

<sup>107</sup> *Evropské řízení o drobných nárocích – pravidla, kterými se řídí přeshraniční právní spory* [online]. EUR-Lex, 5. května 2020 [cit. 3. srpna 2020]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=LEGISSUM%3A116028>.

<sup>108</sup> Tamtéž.

<sup>109</sup> Čl. 13 Nařízení č. 861/2007.

<sup>110</sup> VEČERKOVÁ, KRÁLOVÁ: Aktuality v oblasti ..., s. 3.

### 2.2.3 Uznání a výkon

Nespornou výhodou evropského řízení o drobných nárocích je, že vydané rozhodnutí v rámci tohoto řízení je uznané a vykonatelné v jiném členském státě bez nutnosti prohlášení o vykonatelnosti a bez možnosti napadnout jeho uznání.<sup>111</sup>

Rozhodnutí je vykonatelné bez ohledu na jakýkoli možný opravný prostředek a složení jistoty se v tomto případě nepožaduje.<sup>112</sup> Ani skutečnost, že strana žádající výkon rozhodnutí v jiném členském je cizím státním příslušníkem, neopravňuje příslušné orgány k tomu, aby po ní žádaly složení jistoty, kauce či vkladu.<sup>113</sup>

Vykonávací řízení se řídí právem členského státu výkonu. Rozhodnutí, které bylo vydané v rámci evropského řízení o drobných nárocích, se bude vykonávat za stejných podmínek jako rozhodnutí vydané v členském státě výkonu. Může se stát, že kromě kopie rozhodnutí bude nutné dodat překlad osvědčení (vydané soudem v souladu s čl. 20) v jazyce členského státu výkonu.<sup>114</sup>

Jediným důvodem pro zamítnutí výkonu rozhodnutí je jeho neslučitelnost s dřívějším rozhodnutím, vydaným v kterémkoliv členském státě nebo ve třetí zemi v téže věci a mezi týmiž stranami, zvláště pokud proti neslučitelnosti nebyla a nemohla být vznesena námitka při soudním řízení v členském státě, v němž bylo rozhodnutí v rámci evropského řízení o drobných nárocích vydáno.<sup>115</sup> Výkon rozhodnutí může být rovněž zastaven nebo omezen, a to v případě napadení předmětného rozhodnutí nebo žádosti o přezkum rozhodnutí.<sup>116</sup>

## 2.3 Běžné civilní řízení

Kromě nařízení, které zavedlo EPR, Evropské řízení o drobných nárocích a Evropský příkaz k obstarání účtů, stále probíhají v rámci vymáhání zahraničních pohledávek klasická civilní řízení. Zahájení civilního řízení může nastat v případě podání odporu proti EPR, nebo v situaci, kdy se věřitel obrátí na soud přímo, tj. bez využití řízení o drobných nárocích či EPR.

Celé téma civilního řízení s přeshraničním prvkem by samo o sobě vydalo na několik diplomových prací, protože každá země má svá specifika a rozdíly oproti ostatním. Každopádně

---

<sup>111</sup> *Drobné nároky* [online]. Portál evropské e-Justice [cit. 5. srpna 2020]. Dostupné z: [https://e-justice.europa.eu/content\\_small\\_claims-42-cs.do](https://e-justice.europa.eu/content_small_claims-42-cs.do).

<sup>112</sup> Čl. 15 Nařízení č. 861/2007, ve znění pozdějších předpisů.

<sup>113</sup> Čl. 21 Nařízení č. 861/2007, ve znění pozdějších předpisů.

<sup>114</sup> Tamtéž.

<sup>115</sup> Čl. 22 Nařízení č. 861/2007, ve znění pozdějších předpisů.

<sup>116</sup> Čl. 23 Nařízení č. 861/2007, ve znění pozdějších předpisů.

se pokusím nastínit nejdůležitější body, na které by se měl věřitel soustředit a obeznámit se s nimi, než podá návrh k zahraničnímu soudu. V tomto ohledu se pak více zaměřím na Dánsko. Jak bylo výše zmíněno, většina nástrojů, vydaných v EU, se neaplikuje na Dánsko, které má vyhrazené právo opt-out. Proto věřitelům nezbývá v případě potřeby vymáhání soudní cestou nic jiného než zahájit běžné civilní řízení u dánských soudů.

### 2.3.1 Podání návrhu

Aby věřitel mohl podat návrh k soudu a bylo zahájeno civilní řízení, je na prvním místě důležité si uvědomit, že každý členský stát má jiná pravidla, týkající se soudní příslušnosti, podle kterých se určuje rozdělení pravomocí mezi jednotlivými soudy na jejich území.<sup>117</sup> V případě sporu s přeshraničním prvkem se musí určit jak příslušný soud, tak i příslušný stát. Právo EU určuje, které soudy a kterého členského státu by měly věc projednávat, aby se zamezilo kolizi. Dá se říct, že obecným pravidlem je podání žaloby ve státě, kde má žalovaná strana bydliště/sídlo. V některých případech lze i použít alternativně další pravidla, nebo dokonce zvláštní pravidla<sup>118</sup> pro stanovení příslušnosti.

K určení příslušnosti ve sporech s mezinárodním prvkem se v některých situacích použije Nařízení Brusel I bis. Jakmile věřitel určí příslušný stát, musí najít konkrétní soud, ke kterému návrh podá. Pro tyto případy byl vytvořen Evropský soudní atlas ve věcech občanských, který je dostupný na webových stránkách evropské e-justice. Jsou zde uvedeny názvy a sídla všech soudů členských států, které jsou příslušné k rozhodování v občanskoprávních a obchodněprávních věcech.<sup>119</sup>

Svoji významnou roli zde hraje i právo rozhodné pro daný spor. Pokud strany nevyužily volby práva a nedohodly se na právu rozhodném, řídí se pravidla druhem smlouvy, která byla uzavřena.<sup>120</sup> Pro určení práva rozhodného slouží Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy, známé také jako Řím I. Pro mimosmluvní závazkové vztahy se použije Nařízení Evropského

---

<sup>117</sup> *Ve kterém členském státě?* [online]. Portál evropské e-Justice [cit. 14. listopadu 2020]. Dostupné z: [https://e-justice.europa.eu/33/CS/in\\_which\\_eu\\_country?clang=cs](https://e-justice.europa.eu/33/CS/in_which_eu_country?clang=cs).

<sup>118</sup> Tato zvláštní pravidla chrání některé skupiny osob, jako například spotřebitele, zaměstnance nebo pojištěnce.

<sup>119</sup> *Který soud je příslušný?* [online]. Portál evropské e-Justice [cit. 14. listopadu 2020]. Dostupné z: [https://e-justice.europa.eu/85/CS/which\\_country\\_s\\_court\\_is\\_responsible](https://e-justice.europa.eu/85/CS/which_country_s_court_is_responsible).

<sup>120</sup> *Smluvní závazkové vztahy v EU – určování, které vnitrostátní právo se použije* [online]. EUR-Lex, 11. ledna 2016 [cit. 15. listopadu 2020]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/LSU/?uri=celex:32008R0593>.

parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 ze dne 11. července 2007 o právu rozhodném pro mimosmluvní závazkové vztahy, známé jako Řím II.

S tím souvisí i samotné podání návrhu. Pokud totiž chcete podat návrh či žalobu k soudu, nesmíte zapomínat, že existují i určitá vnitrostátní procesní pravidla, která se musí dodržet. Proto se způsoby, jakými se věc překládá soudu, mohou mezi jednotlivými členskými státy lišit. U některých soudů bude nutné vyplnit formulář nebo sestavit celý spis, týkající se dané věci, v některých případech dokonce může postačit ústní podání. Podle povahy sporu pak může být řešení více či méně složité.<sup>121</sup>

Co se týče nákladů na řízení, tato otázka není na úrovni EU harmonizována. Náklady na soudní řízení se tedy řídí vnitrostátními právními předpisy, tudíž se v jednotlivých členských státech liší.<sup>122</sup> Osobně doporučuji před uzavřením smlouvy zamyslet se, zda není vhodnější rovnou zakotvit právo rozhodné přímo do smlouvy. Jako věřitel se pak můžete v případě sporu vyhnout překvapení, jenž může nastat právě v podobě vyšších nákladů na řízení a obtížnějšímu vymáhání pohledávky z důvodu neznalosti vnitrostátních pravidlech cizího státu.<sup>123</sup>

### 2.3.2 Civilní řízení v členských státech EU

Jak bylo již naznačeno výše, členské země EU jsou převážně vázány právem EU. Protože jedním z cílů bylo sladit práva jednotlivých zemí, EU unifikovala a harmonizovala v některých oblastech právní předpisy. Proto se ve většině států EU v rámci civilního řízení s mezinárodním prvkem použijí závazné právní nástroje EU. Nejčastěji se v této souvislosti setkáváme s nařízeními Řím I a Řím II, Brusel I bis a Brusel II bis<sup>124</sup>.

Pokud některé věci nejsou obsaženy v závazných předpisech EU, ani v mezinárodních smlouvách, aplikují se zákony (např. zákon o mezinárodním právu soukromém) či judikatura<sup>125</sup> platná v dané zemi.

---

<sup>121</sup> *Jak předložit věc soudu?* [online]. Portál evropské e-Justice [cit. 15. listopadu 2020]. Dostupné z: [https://e-justice.europa.eu/content\\_how\\_to\\_proceed-34-cs.do](https://e-justice.europa.eu/content_how_to_proceed-34-cs.do).

<sup>122</sup> *Náklady* [online]. Portál evropské e-Justice [cit. 15. listopadu 2020]. Dostupné z: <https://e-justice.europa.eu/37/CS/costs?clang=cs>.

<sup>123</sup> Neznalost cizího právního řádu může kompenzovat využití služeb firmy, která se specializuje na vymáhání zahraničních pohledávek ve vybraném státě. Nicméně je nutné brát v potaz další náklady, které s tímto způsobem vymáhání souvisí.

<sup>124</sup> Nařízení Brusel II bis se týká věcí souvisejících s rozvodem, rozlukou, prohlášením manželství za neplatné a rodičovské zodpovědnosti.

<sup>125</sup> Například kyperské soudy se řídí vlastní judikaturou, protože zde neexistuje žádné příslušné vnitrostátní právo ani kodifikovaná pravidla. V případě neexistence příslušné kyperské judikatury soudy použijí anglické obyčejové právo. *Právo kterého státu se použije? - Kypr* [online]. Portál evropské e-Justice [cit. 19. listopadu 2020]. Dostupné z: [https://e-justice.europa.eu/340/CS/which\\_country\\_s\\_law\\_applies?CYPRUS&member=1](https://e-justice.europa.eu/340/CS/which_country_s_law_applies?CYPRUS&member=1).

Ve většině zemí lze při vymáhání pohledávek využít Evropský příkaz k obstavení účtů, Evropské řízení o drobných nárocích a EPR. To vše se ale neuplatní v Dánsku. Dánsko má trvalou výjimku, tzv. opt-out. Ten je důsledkem přijímání Amsterodamské smlouvy, při které Dánsko nesouhlasilo s přesunem některých oblastí z třetího do prvního pilíře. Soudní spolupráce se tak účastní pouze na mezivládní úrovni. Dánsko má celkem čtyři výjimky z evropské integrace, které jsou zakotveny v dohodě z Edinburku z prosince 1992, přičemž všechny tyto opt-outy jsou dobrovolné a lze je kdykoliv Dánskem odvolat.<sup>126</sup>

V Dánsku je celkem 24 okresních soudů, ke kterým lze podat návrh.<sup>127</sup> Příslušnost soudu se v této zemi řídí Nařízením Brusel I bis, a to díky uzavření Dohody mezi Evropským společenstvím a Dánským královstvím o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech v roce 2005.<sup>128</sup> Následně v roce 2013 v Dánsku vstoupily v platnost nezbytné legislativní změny.<sup>129</sup>

Kromě klasického řízení u okresního soudu existuje možnost využít rychlejší cesty v případě, kdy částka nepřesahuje 100 000 DKK. Pokud je nárok nesporný (nebo se neočekává spor), může se žádost o zaplacení částky poslat přímo soudnímu exekutorovi (bailiff). Celý postup by se dal přirovnat k platebnímu rozkazu. Dlužník je o této skutečnosti informován a má možnost podat námitku. Pokud tak neučiní, žádost je považována za rozsudek. Pokud bude nárok napaden, věc se předává k soudnímu řízení. V případě, kdy je nárok sporný nebo přesahuje hodnotu 100 000 DKK, podává se návrh přímo okresnímu soudu k zahájení řízení.<sup>130</sup>

## 2.4 Uznání a výkon rozhodnutí

V této fázi již věřitel disponuje rozhodnutím soudu a dlužník má povinnost zaplatit částku uvedenou v rozhodnutí. Pokud tak neučiní, může věřitel vyhledat orgány zajišťující výkon rozhodnutí, které mají pravomoc přinutit dlužníka částku zaplatit.

---

<sup>126</sup> Zde je důležité zmínit, že východiskem dánské politiky je tzv. národní kompromis Dánsko v Evropě, který po odmítnutí Maastrichtské smlouvy v referendu z června 1992 vymezil hranice dánské účasti v EU.

Euroskop. *Dánsko* [online]. Euroskop.cz [cit. 20. listopadu 2020]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/509/sekce/dansko/>.

<sup>127</sup> *The Danish judicial system* [online]. Danmarks Domstole [cit. 20. listopadu 2020]. Dostupné z: <https://www.domstol.dk/om-os/english/the-danish-judicial-system/>.

<sup>128</sup> Rozhodnutí Rady ze dne 20. září 2005 o podpisu Dohody mezi Evropským společenstvím a Dánským královstvím o příslušnosti, uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech jménem Společenství (2005/790/ES), Úř. Věst. L 299/61, 16. listopadu 2005.

<sup>129</sup> *Nařízení Brusel I (přepracované znění)* [online]. Portál evropské e-Justice [cit. 20. listopadu 2020]. Dostupné z: [https://e-justice.europa.eu/350/CS/brussels\\_i\\_regulation\\_recast](https://e-justice.europa.eu/350/CS/brussels_i_regulation_recast).

<sup>130</sup> RKL. *Debt Collection* [online]. dklaw.dk [cit. 21. listopadu 2020]. Dostupné z: <https://dklaw.dk/en/debt-recovery-in-denmark/>.

Otázkou uznávání a výkonu rozhodnutí se věnuje nařízení Brusel I bis. Jedná se o revidované znění nařízení Brusel I z roku 2000, jehož cílem bylo více usnadnit přeshraniční soudní spory a volný pohyb rozsudků v EU. Toho se mělo docílit zrušením mezitímního řízení o uznání a výkon soudních rozhodnutí, jinými slovy zrušením řízení o prohlášení vykonatelnosti.<sup>131</sup>

Po dvouletém jednání, veřejných slyšení a formulace revizí návrhu Komise, bylo přijato nařízení Brusel I bis, které zrušilo doložku vykonatelnosti jako přechodného opatření k vymáhání práva v jiném členském státě. To znamená, že rozsudek vydaný v členském státě, který je v tomto členském státě vykonatelný, bude vykonatelný v ostatních členských státech, aniž by bylo vyžadováno zvláštní řízení. To se vztahuje i na veřejné listiny a soudní smír.<sup>132</sup>

Věřitel se tak může rovnou obrátit na příslušný donucovací orgán v členském státě výkonu, kterému předloží vyhotovení rozhodnutí splňující podmínky nezbytné pro ověření jeho pravosti a k tomu osvědčení vystavené soudem, který rozhodnutí vydal.<sup>133</sup> Osvědčení potvrzuje, že rozsudek je vykonatelný, a obsahuje výpis z rozsudku, jakož i případné relevantní informace o vymahatelných nákladech řízení a výpočtu úroků.<sup>134</sup>

## 2.5 Evropský exekuční titul pro nesporné nároky

EET pro nesporné pohledávky byl zaveden 21. dubna 2004 Nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004. Účelem tohoto nařízení je stanovení minimálních norem, které umožní volný pohyb rozhodnutí, soudních smírů a úředních listin v členských státech, aniž by se v členském státě výkonu musela před uznáním a výkonem konat zprostředkující řízení.<sup>135</sup>

Nepochybně došlo přijetím EET k urychlení celého procesu. Tehdejší Nařízení Rady (ES) č. 44/2001 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech sice odbouralo některé zbytečné formality při vzájemném uznávání a

---

<sup>131</sup> ČECHOVÁ, Linda, KOČICOVÁ, Věra. *Brusel I bis aneb „nové“ nařízení Brusel I* [online]. EPRAVO.CZ, 23. ledna 2015 [cit. 8. května 2021]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/brusel-i-bis-aneb-nove-narizeni-brusel-i-96753.html>.

<sup>132</sup> KRAMER, Xandra E. (2013). Cross-border enforcement and the brussels I-bis regulation: Towards A new balance between mutual trust and national control over fundamental rights. *Netherlands International Law Review*, 2013, Volume 60, Issue 3, s. 354-356.

<sup>133</sup> Čl. 37 Nařízení Brusel I bis.

<sup>134</sup> KRAMER: Cross-border enforcement ..., s. 357.

<sup>135</sup> Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 805/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se zavádí evropský exekuční titul pro nesporné nároky. Úř. Věst. L 143, 30. dubna 2004.

výkonu soudních rozhodnutí, nicméně později bylo potřeba další úpravy. S pokračujícím vývojem evropské integrace začalo být na řízení o prohlášení vykonatelnosti nahlíženo jako na formální mezistupeň, který oddaloval vymožení pohledávky a byl spojen se zdržením procesu a dalšími výdaji.<sup>136</sup>

### 2.5.1 Působnost nařízení

EET platí pro občanské a obchodní věci, a to bez ohledu na charakter soudu. Nařízení se nevztahuje zejména na daňové, celní či správní věci ani na odpovědnost státu za jednání a opominutí při výkonu státní moci, a na další oblasti uvedené v čl. 2 nařízení.<sup>137</sup>

Jak ze samotného názvu vyplývá, EET se vztahuje na rozsudky a soudní narovnání, týkající se nesporných pohledávek. Pohledávka se považuje za nespornou za situace, kdy dlužník s pohledávkou výslovně souhlasil tím, že ji uznal, nebo prostřednictvím smíry, který schválil soud nebo který byl uzavřen před soudem v průběhu řízení. Další možností je případ, kdy dlužník proti nároku v průběhu soudního řízení nevznesl nikdy žádné námitky v souladu s odpovídajícími procesními předpisy členského státu původu. Nesporná je pohledávka i za okolností, kdy se dlužník neúčastnil soudního jednání, ve kterém se o tomto nároku jednalo, ani nebyl na takovém soudním jednání zastoupen poté, co nejprve vznesl proti nároku v průběhu soudního řízení námitky, pokud takové jednání znamená podle práva členského státu původu konkludentní souhlas s nárokem nebo skutečnostmi, které tvrdí věřitel. Posledním případem je pak výslovné uznání dluhu dlužníkem v úřední listině.<sup>138</sup>

Z hlediska časové působnosti lze jako EET potvrdit pouze soudní rozhodnutí, schválené nebo uzavřené soudní smíry a vyhotovené či registrované veřejné listiny, jež byly vydány po vstupu nařízení v platnost. Zajímavé je, že anglická jazyková verze ustanovení o vstupu v platnost nařízení uvádí v původním znění datum 21. ledna 2004, byla opravena na 21. ledna 2005. Avšak česká verze, která vychází právě z této anglické, opravena nebyla. I přesto je dnem vstupu v platnost oficiálně 21. leden 2005.<sup>139</sup>

Nařízení platí ve všech členských státech EU kromě Dánska. V souladu s články 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o EU a ke Smlouvě o založení

---

<sup>136</sup> VAŠKE, Viktor. *Uznání a výkon cizích rozhodnutí v České republice*. V Praze: C.H. Beck, 2007, s. 188.

<sup>137</sup> Čl. 2 Nařízení č. 805/2004.

<sup>138</sup> Čl. 3 Nařízení č. 805/2004.

<sup>139</sup> VAŠKE: *Uznání a výkon...*, s. 190.



Evropského společenství, se Dánsko neúčastní přijímání tohoto nařízení, a proto pro ně není závazné ani použitelné.<sup>140</sup>

Zároveň se mění i působnost nařízení v souvislosti s odchodem Spojeného království Velké Británie a Severního Irska z EU. Ve Spojeném království, jakož i v členských státech se v případech zahrnujících Spojené království, se nařízení použije na rozhodnutí přijatá v soudních řízeních zahájených před koncem přechodného období a na soudní smíry, které byly před koncem přechodného období schváleny nebo uzavřeny, a na veřejné listiny, které byly před koncem tohoto období vyhotoveny.<sup>141</sup>

### 2.5.2 Potvrzení rozhodnutí jako EET

EET výrazným způsobem usnadňuje pohyb soudních rozhodnutí v rámci EU. V praxi EET funguje tak, že rozsudek, který byl vydávajícím soudem potvrzen jako EET, bude uznán a vykonán v jiné členské zemi, a to bez nutnosti prohlášení o vykonatelnosti a bez jakékoli možnosti toto uznání napadnout. EET je možné potvrdit i pouze částečně. Jedná se o případy, kdy pouze některé části rozsudku splňují požadavky pro vydání potvrzení o EET.<sup>142</sup>

Rozhodnutí o nesporném nároku je potvrzeno jako EET, pokud splní podmínky uvedené v článku 6 příslušného nařízení. První podmínkou je, že rozhodnutí je vykonatelné v členském státě původu. Dále nesmí být rozhodnutí v rozporu s pravidly soudní příslušnosti, která jsou stanovena v oddílech 3 a 6 kapitoly II nařízení (ES) č. 44/2001, a taktéž soudní řízení v členském státě původu splnilo požadavky, které jsou stanoveny v kapitole III, pokud je nárok nesporný ve smyslu čl. 3 odst. 1 písm. b) nebo c). Další podmínku tvoří fakt, že rozhodnutí bylo vydáno v členském státě, ve kterém má dlužník bydliště ve smyslu článku 59 nařízení (ES) č. 44/2001, a to v případech, kdy je nárok nesporný, souvisí se smlouvou, kterou uzavřela osoba, spotřebitel, za účelem, který nelze považovat za její obchodní či profesní činnost a dlužníkem je spotřebitel.<sup>143</sup>

Aby mohlo být rozhodnutí potvrzeno jako EET, musí soudní řízení v členském státě původu splňovat určité procesní podmínky. Nařízení samo stanovuje minimální normy na proces (z důvodu možné rozdílnosti procesních předpisů jednotlivých členských států). Jednou

---

<sup>140</sup> Preambule, bod 25 Nařízení č. 805/2004.

<sup>141</sup> Dohoda o vystoupení Spojeného království Velké Británie a Severního Irska z Evropské unie a Evropského společenství pro atomovou energii. Úř. Věst. L 29/7, 31. ledna 2020.

<sup>142</sup> VONDRÁKOVÁ, Alena. *Vymáhání pohledávek*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, s. 825.

<sup>143</sup> Čl. 6 Nařízení č. 805/2004.

z těchto podmínek je, že musí být použity způsoby doručování uvedené v čl. 13 a 14 nařízení o EET.<sup>144</sup>

Samotný dokument o zahájení řízení musí být doručen s upřesněním náležitých informací. V první řadě jde o informace související s nárokem, tj. osobní údaje stran, výše nároku, existence úroku, doba trvání atd. Dále jde o informace, týkající se procesních náležitostí vyžadovaných pro napadení nároku, jako je například stanovená lhůta pro napadení a důsledky nepodání námítky. Ve výjimečných případech je stát povinen provést přezkum předmětného rozhodnutí.<sup>145</sup>

Pokud rozsudek splňuje všechny požadavky pro vydání EET, vydá soud oprávněnému potvrzení. V zájmu zjednodušení celého procesu se EET vydává na předepsaných formulářích, kterých je šest druhů a odlišují se od sebe podle charakteru uznávané písemnosti.<sup>146</sup> Jedná se o potvrzení EET rozhodnutí, soudního smíru nebo úřední listiny. Další tři formuláře se týkají osvědčení o nedostatečné či omezené vykonatelnosti, náhradního potvrzení evropského nařízení výkonu po podání opravného prostředku a žádosti o opravu nebo zrušení potvrzení EET.<sup>147</sup>

### 2.5.3 Uznání a výkon EET

Jakmile soud EET vydá, musí být odeslán orgánu zajišťujícímu výkon rozhodnutí ve státě, na jehož území dlužník žije, případně kde se nachází dlužníkuv majetek. Společně s EET musí být odeslána kopie původního soudního rozhodnutí. Může se stát, že orgán, zajišťující výkon rozhodnutí, bude vyžadovat překlad potvrzení EET. Žádných dalších formalit pak už není potřeba a může se přistoupit k výkonu soudního rozhodnutí.<sup>148</sup>

Vykonávací řízení se řídí právem členského státu výkonu. Rozhodnutí, potvrzené jako EET, tak bude vykonáno za stejných podmínek jako rozhodnutí vydané ve vykonávajícím státě. Vykonávající stát nesmí od účastníka, který požádá o výkon EET, požadovat žádnou jistinu,

---

<sup>144</sup> Kapitola 3 Nařízení č. 805/2004.

<sup>145</sup> *Nesporné nároky – evropský exekuční titul* [online]. EUR-Lex, 28. června 2016 [cit. 19. června 2021]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=LEGISSUM:133190>.

<sup>146</sup> VONDRÁKOVÁ: *Vymáhání pohledávek...*, s. 826.

<sup>147</sup> *Formuláře pro evropský exekuční titul* [online]. Portál evropské e-Justice [cit. 19. června 2021]. Dostupné z: [https://e-justice.europa.eu/content\\_european\\_enforcement\\_order\\_forms-270-cs.do?clang=cs](https://e-justice.europa.eu/content_european_enforcement_order_forms-270-cs.do?clang=cs).

<sup>148</sup> *Evropský exekuční titul* [online]. Portál evropské e-Justice [cit. 27. června 2021]. Dostupné z: [https://e-justice.europa.eu/content\\_european\\_enforcement\\_order-54-cs.do](https://e-justice.europa.eu/content_european_enforcement_order-54-cs.do).

kauci, zálohu ani jiný podobný institut s odůvodněním, že jde o cizího státního příslušníka nebo že nemá v tomto státě své bydliště.<sup>149</sup>

Dlužník má možnost požádat o zamítnutí výkonu rozhodnutí příslušným soudem v členském státě výkonu v případě, kdy je rozhodnutí potvrzené jako EET neslučitelné s dřívějším rozhodnutím v kterémkoliv členském státě nebo ve třetí zemi. Podmínkou je, aby se dřívější rozhodnutí týkalo téže věci mezi stejnými stranami, bylo vydáno v členském státě výkonu nebo splňovalo podmínky, nezbytné pro jeho uznání v členském státě výkonu, a proti neslučitelnosti nebyla a ani nemohla být při soudním řízení v členském státě původu vznesena námitka. Každopádně nesmí být rozhodnutí nebo jeho potvrzení jako evropského nařízení výkonu přezkoumáváno ve věci samé v členském státě výkonu.<sup>150</sup>

Za určitých okolností může být výkon rovněž pozastaven, eventuálně omezen. V takovém případě se bude jednat o situace, kdy dlužník napadl rozhodnutí potvrzené jako EET včetně žádosti o přezkum<sup>151</sup> nebo požádal o opravu nebo zrušení potvrzení evropského nařízení výkonu<sup>152</sup>. V těchto případech může příslušný soud na žádost dlužníka omezit vykonávací řízení na ochranná opatření, podmínit výkon poskytnutím jistoty, kterou stanoví, nebo za výjimečných okolností vykonávací řízení zastavit.<sup>153</sup>

---

<sup>149</sup> VONDRÁKOVÁ: *Vymáhání pohledávek...*, s. 829.

<sup>150</sup> Čl. 21 Nařízení č. 805/2004.

<sup>151</sup> Ve smyslu čl. 19 nařízení o EET, který stanovuje minimální normy pro přezkum ve výjimečných případech.

<sup>152</sup> V souladu s čl. 10 nařízení o EET, který stanovuje, za jakých okolností může dojít k opravě (zpravidla z důvodu věcné chyby nesrovnalosti mezi rozhodnutím a potvrzením) nebo zrušení potvrzení evropského exekučního titulu (ke zrušení může dojít, pokud bylo potvrzení uděleno zřejmě nenáležitě s ohledem na požadavky stanovené v tomto nařízení).

<sup>153</sup> Čl. 23 Nařízení č. 805/2004.

### 3. Evropský platební rozkaz

Jedním z největších milníků v oblasti vymáhání zahraničních pohledávek v rámci EU je bezpochyby EPR. Ten byl zaveden nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 ze dne 12. prosince 2006 (dále jen „NEPR“), které vstoupilo v platnost po zdlouhavém procesu schvalování o dva roky později, tedy 12. prosince 2008.<sup>154</sup>

Ve zkratce lze říct, že se jedná o zjednodušený a jednotný postup pro přeshraniční peněžní pohledávky, proti kterým se žalovaný nehradil. Je založený na standardních formulářích, dostupných ve všech jazycích členských států EU.<sup>155</sup>

Přijetí NEPR předcházela Zelená kniha o řízení o EPR a opatřeních ke zjednodušení a urychlení řízení o sporech, týkajících se drobných pohledávek, která byla přijata Komisí v prosinci 2002. Zelená kniha obsahovala mimo jiné i přehled o existujících typech platebních rozkazů v členských zemích EU.<sup>156</sup> Na tomto základě posléze proběhly konzultace o možných cílech a charakteristických rysech jednotného nebo harmonizovaného evropského řízení, kterým se měly vymáhat nesporné nároky.<sup>157</sup> Navíc jedna z klíčových premis, která vyplývala z průzkumu provedeného mezi členskými státy v roce 2004, vychází ze skutečnosti, že statistiky vnitrostátních soudů odhalily značnou část případů týkajících se vymáhání neuhrazených pohledávek za nesporné pohledávky (50 % až 80 %).<sup>158</sup>

Iniciativa Komise vycházela ze závěrů zasedání Evropské rady v Tampere, které se konalo v říjnu 1999. Závěry byly promítnuty do společného programu Komise a Rady o opatřeních k provádění zásady vzájemného uznávání rozhodnutí v občanských a obchodních věcech. Každopádně po veřejném slyšení k Zelené knize, předložila Komise v březnu 2004 návrh nařízení k projednání Radě. Tehdy začalo zdlouhavé vyjednávání v Radě EU a v Evropském parlamentu a návrh prošel řadou změn, než vznikla finální podoba, schválená

---

<sup>154</sup> VONDRÁKOVÁ: *Vymáhání pohledávek...*, s. 830.

<sup>155</sup> *Evropský platební rozkaz* [online]. Portál evropské e-Justice [cit. 10. července 2021]. Dostupné z: [https://e-justice.europa.eu/content\\_order\\_for\\_payment\\_procedures-41-cs.do?clang=cs](https://e-justice.europa.eu/content_order_for_payment_procedures-41-cs.do?clang=cs).

<sup>156</sup> BRODEC, Jan. Evropský exekuční titul a evropský platební rozkaz. *Právník*, 2005, roč. 144, č. 9, s. 1032-1033.

<sup>157</sup> Preambule, bod 5 NEPR.

<sup>158</sup> REYNOLDS, Stephane. *The European order for payment procedure - European Implementation Assessment* [online]. European Parliamentary Research Service, červenec 2016 [cit. 10. července 2021]. Dostupné z: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2016/587344/EPRS\\_IDA\(2016\)587344\\_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2016/587344/EPRS_IDA(2016)587344_EN.pdf).

v prosinci 2006.<sup>159</sup> V prosinci 2015 došlo k revizi nařízení, kde asi nejpodstatnější změnou prošel článek upravující důsledky podání odporu.<sup>160</sup>

### 3.1 Působnost nařízení

Než budeme podrobněji zkoumat EPR, je nutné znát samotný rozsah působnosti, tj. kde mohu podat návrh na vydání EPR a jaká je věcná oblast působnosti.

Časová působnost nařízení je uvedena již v úvodu kapitoly. Pouze pro doplnění uvádím, že nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2421 ze dne 16. prosince 2015, kterým se mění mimo jiné i nařízení (ES) č. 1896/2006, se používá od 14. července 2017.<sup>161</sup>

#### 3.1.1 Územní rozsah působnosti

NEPR se vztahuje na všechny země EU s výjimkou Dánska. V souladu s články 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o EU a Smlouvě o založení Evropského společenství, se Dánsko přijímání tohoto nařízení neúčastní. To tedy znamená, že pro něj není zmíněné nařízení závazné ani použitelné.<sup>162</sup>

Spojené království a Irsko oznámily své přání účastnit se přijímání a používání tohoto nařízení.<sup>163</sup> Nicméně v současné době v rámci odchodu Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku z EU se mění působnost nařízení i pro tuto zemi. NEPR se tak použije pouze na EPR, jejichž vydání bylo navrženo před koncem přechodného období.<sup>164</sup>

#### 3.1.2 Věcný rozsah působnosti

Řízení o EPR se vztahuje na občanské a obchodní věci v přeshraničních případech<sup>165</sup>, a to bez ohledu na povahu soudu. Přeshraničním případem se v rámci NEPR rozumí případ, ve

---

<sup>159</sup> HORÁK, Pavel. Evropský platební rozkaz a jeho role v českém civilním procesu. *Právní rozhledy*, 2006, roč. 14, č. 22, s. 804.

<sup>160</sup> VEČERKOVÁ, KRÁLOVÁ: Aktuality v oblasti ..., s. 4.

<sup>161</sup> Změny se týkají čl. 7, 17, 25, 30 a 31 NEPR. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2015/2421.

<sup>162</sup> Preambule, bod 32 NEPR.

<sup>163</sup> V souladu s čl. 3 Protokolu o postavení Spojeného království a Irsku, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a Smlouvě o založení Evropského společenství.

<sup>164</sup> Dohoda o vystoupení Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku z Evropské unie a Evropského společenství pro atomovou energii. Úř. Věst. L 29/7, 31. ledna 2020.

<sup>165</sup> Při sjednávání podoby nařízení EPR se oblast působnosti stala jedním z nejproblematictějších bodů, jelikož návrh Komise neobsahoval omezení působnosti pouze na přeshraniční případy. Většina členských států byla přesvědčena, že pro působnost nařízení na čistě vnitrostátní spory neexistuje dostatečný právní základ ve Smlouvě o založení Evropského společenství. Komisi se nepodařilo obhájit znění návrhu a působnost byla omezena pouze na přeshraniční případy. HORÁK: Evropský platební rozkaz..., s. 804.

kterém má alespoň jedna ze stran bydliště (případně místo obvyklého pobytu) v jiném členském státě, než je země, v níž byl podán návrh na vydání platebního rozkazu.<sup>166</sup>

Avšak nařízení samotné nevymezuje povahu občanské nebo obchodní věci. ESD tak několikrát čelil otázkám, zda konkrétní případ spadá do působnosti pojmu „občanské nebo obchodní věci“ či nikoliv. Například v rozsudku ve věci 29/76 Eurocontrol ESD rozhodl, že nárok vznesený veřejným orgánem, který byl vytvořen na základě mezinárodní smlouvy, usilující o získání poplatků za využití svého zařízení a služeb soukromým subjektem, když toto využití bylo povinné a poplatky byly stanoveny jednostranně, není občanskou nebo obchodní věcí.<sup>167</sup>

Jako další příklad si můžeme uvést rozsudek ve věci C-814/79 Rüffer, kdy se jednalo o nárok veřejného orgánu, který žaloval majitele lodi o náhradu nákladů vzniklých při odstraňování jejího vraku po ztroskotání. ESD i zde rozhodl, že tento případ nelze považovat za občanskou nebo obchodní věc.<sup>168</sup>

Kromě judikatury, která doplňuje problematiku oblasti působnosti, i samotné nařízení obsahuje taxativní výčet, na které věci není možné EPR použít. Jedná se zejména o daňové, celní či správní věci a další oblasti uvedené v článku 2 NEPR.<sup>169</sup>

### 3.2 Průběh řízení

Účelem NEPR bylo zavést nový nástroj, který zjednoduší a urychlí soudní řízení, týkající se nesporných peněžních nároků v přeshraničních případech, a zároveň sníží náklady na ně.<sup>170</sup> S tím souvisí i velká výhoda, kterou EPR přináší, a to jeho forma řízení. EPR je vydáván v řízení bez jednání, dokazování, bez slyšení žalovaného, tedy vydává se pouze na základě skutečností popsanych v podaném návrhu.<sup>171</sup>

---

<sup>166</sup> Čl. 2-3 NEPR.

<sup>167</sup> Rozsudek Soudního dvora ze dne 14. října 1976, *LTU Lufttransportunternehmen GmbH & Co. KG v. Eurocontrol*, C-29/76 (v el. sb. rozh.).

<sup>168</sup> Rozsudek Soudního dvora ze dne 16. prosince 1980, *Netherlands State v. Reinhold Rüffer*, C-814/79 (v el. sb. rozh.).

<sup>169</sup> Čl. 2 NEPR.

<sup>170</sup> Čl. 1 NEPR.

<sup>171</sup> ŠILHÁNEK, Michal, HANÁK, Jakub. *Evropský platební rozkaz a jeho výkon* [online]. EPRAVO.CZ, 7. října 2020 [cit. 19. srpna 2021]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/evropsky-platebni-rozkaz-a-jeho-vykon-111986.html>.

NEPR obsahuje celkem sedm standardních formulářů. Od 14. července 2017 se začal používat pozměněný formulář návrhu (formulář A, obsažený v příloze I nařízení).<sup>172</sup>

### 3.2.1 Návrh na vydání EPR

Pro podání návrhu na vydání EPR se použije vzorový formulář A – Návrh na vydání EPR. V návrhu se uvádí jména a adresy stran (případně jejich zástupců) včetně názvu a adresy příslušného soudu, dále pak výše nároku, včetně jistiny a případně úroku, smluvní pokuty a náklady. Nárok se musí týkat určité částky, která je splatná v době, kdy je návrh podán.<sup>173</sup> V případě požadovaného úroku je nutné uvést úrokovou sazbu a období, za které je úrok požadován. Samozřejmě se musí uvést žalobní důvod včetně popisu okolností, na jejichž základě se žalobce dožaduje nároku, spolu s důkazními prostředky, podporující tento nárok. Návrh obsahuje také odůvodnění příslušnosti soudu a přeshraniční povahu případu.<sup>174</sup>

Formulář A na mnoha místech využívá kódy. Pokud je tedy potřeba podat návrh v cizím jazyce, například v angličtině, kódy jsou stejné jako ve formuláři v českém jazyce. Celkově můžeme říct, že použití formulářů s využitím kódů značně zjednodušilo podání návrhu a celkově celé řízení, které probíhá písemnou formou a tím odpadá řada formalit oproti běžnému civilnímu řízení.<sup>175</sup>

Návrh se podává buď v listinné podobě nebo prostřednictvím jiných komunikačních prostředků včetně elektronických, které členský stát původu přijímá a které jsou k dispozici i pro soud původu. Zároveň musí být dodrženy určité standardy, které se týkají například elektronického podpisu.<sup>176</sup> Jen pro úplnost dodávám, že při podání návrhu se často musí uhradit soudu stanovené poplatky.<sup>177</sup>

Příslušnost soudu se určí v souladu s příslušnými pravidly práva EU, zejména se bude aplikovat Nařízení Brusel I bis. Pokud by se jednalo o nárok ze spotřebitelské smlouvy, kdy žalovaným je spotřebitel, budou příslušné pouze soudy ve členském státě, kde má žalovaný bydliště.<sup>178</sup>

---

<sup>172</sup> *Formuláře evropského platebního rozkazu* [online]. Portál evropské e-Justice [cit. 19. srpna 2021]. Dostupné z: [https://e-justice.europa.eu/156/CS/european\\_payment\\_order\\_forms?clang=cs](https://e-justice.europa.eu/156/CS/european_payment_order_forms?clang=cs).

<sup>173</sup> *Řízení o evropském platebním rozkazu* [online]. EUR-Lex, 25. ledna 2016 [cit. 20. srpna 2021]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/LSU/?uri=celex:32006R1896>.

<sup>174</sup> Čl. 7 NEPR.

<sup>175</sup> Formulář A NEPR.

<sup>176</sup> Čl. 7 NEPR.

<sup>177</sup> Evropská unie. *Praktický průvodce pro uplatňování nařízení o evropském platebním rozkazu* [online]. Belgie, 2011, s. 17. Dostupné z: [https://www.mzv.cz/file/3619147/Guide\\_pratique\\_OPE\\_EU\\_cs.pdf](https://www.mzv.cz/file/3619147/Guide_pratique_OPE_EU_cs.pdf).

<sup>178</sup> Čl. 6 NEPR.

### 3.2.2 Vydání EPR

Soud, který obdrží návrh, posoudí co nejdříve daný návrh, konkrétně zda jsou splněny veškeré požadavky a zda se nárok jeví jako opodstatněný.<sup>179</sup> Pokud soud shledá, že některý z požadavků není splněn, nebo nárok je zjevně neopodstatněný, případně je návrh nepřipustný, poskytne žalobci ve stanovené lhůtě možnost opravit či doplnit návrh. K tomu bude využit formulář B – Žádost žalobci, aby doplnil nebo opravil návrh na vydání EPR.<sup>180</sup>

Soud také může vyzvat žalobce k provedení změny návrhu za použití formuláře C – Návrh žalobci na změnu návrhu na vydání EPR, například jsou-li požadavky po provedení opravy splněny pouze u části nároku. Žalobce může změnu návrhu na částku stanovenou soudem schválit nebo návrh odmítnout<sup>181</sup>

Pokud návrh nebude řádně opraven nebo bude odmítnut žalobcem, soud celý návrh na vydání EPR odmítne, a to za použití formuláře D – Rozhodnutí o odmítnutí návrhu na vydání EPR, kde žalobce informuje o důvodech pro odmítnutí návrhu. Proti odmítnutí návrhu nelze podat opravný prostředek. Zajímavé ale je, že tato skutečnost nebrání podat nový návrh na vydání EPR.<sup>182</sup>

Jsou-li všechny požadavky návrhu v pořádku, soud vydá EPR za použití formuláře E. Článek 12 uvádí, že soud vydá EPR „co nejdříve, obvykle do 30 dnů od podání návrhu“. Tato lhůta nezahrnuje dobu, která je potřebná k doplnění, opravení nebo změně návrhu žalobcem.<sup>183</sup> Jedním z hlavních cílů EPR bylo urychlit vymáhání pohledávek. Splnilo nařízení dané očekávání?

V roce 2015 vypracovala Evropská komise zprávu o uplatňování tohoto nařízení. Následující tabulka ukazuje výsledky průzkumu pro vybrané země. Data jsou převážně z roku 2012.<sup>184</sup>

---

<sup>179</sup> Čl. 8 NEPR.

<sup>180</sup> Čl. 9 NEPR.

<sup>181</sup> Evropská unie. *Praktický průvodce pro uplatňování nařízení o evropském platebním rozkazu* [online]. Belgie, 2011, s. 18. Dostupné z: [https://www.mzv.cz/file/3619147/Guide\\_pratique\\_OPE\\_EU\\_cs.pdf](https://www.mzv.cz/file/3619147/Guide_pratique_OPE_EU_cs.pdf).

<sup>182</sup> Čl. 11 NEPR.

<sup>183</sup> Čl. 12 NEPR.

<sup>184</sup> Zpráva Komise Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru o uplatňování nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu. Brusel, 13. října 2015.



**Tabulka 1: Statistické údaje o využívání řízení o EPR (2012-2013)**

Členská země EU	Počet návrhů	Délka řízení
Malta	1	1 týden
Belgie	319	1-2 týdny
Irsko	189	2 týdny
Německo	4 130	2-3 týdny
Bulharsko	109	30 dnů
Litva	9	30 dnů
Řecko	168	1-2 měsíce
Lucembursko	218	1-2 měsíce
Francie	335	2 měsíce
Finsko	633	2 měsíce
Rakousko	4 367 (v roce 2012) 2 119 (v roce 2013)	1,5-4 měsíce (údaje pro rok 2013)
Polsko	1800 (od roku 2008)	4,5 měsíce
Švédsko	91	142 dnů
Estonsko	6	1 týden až 5 měsíců
Kypr	11	2 týdny až 5 měsíců
Nizozemsko	372 (v roce 2011)	5 měsíců
Portugalsko	485	5 měsíců
Slovinsko	12	5 měsíců
Česká republika	358	2 týdny až 6 měsíců
Maďarsko	442	0-6 měsíců
Slovensko	86	1-9 měsíců
Španělsko	63	8 měsíců

Zdroj: Zpráva Komise Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru o uplatňování nařízení Evropskému parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu.

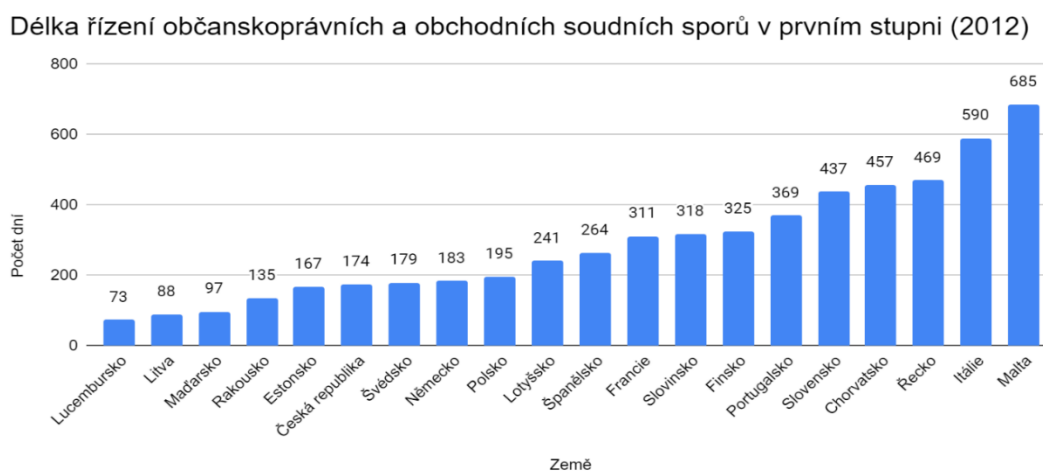
Z tabulky vyplývá, že v mnoha zemích trvá celkové řízení déle než 30 dnů. Mnohdy dosahuje délka řízení i několika měsíců. Nabízí se otázka, proč tomu tak je? Pokud budeme vycházet z premisy, že řízení by mělo trvat 30 dnů, v řízení se neprovádí dokazování ani slyšení, pak je vydání rozhodnutí po několika měsících zcela zarážející. Domnívám se, že i kdybychom k lhůtě připočetli dobu, která byla stanovena k doplnění, opravení nebo změně návrhu žalobcem, tak by nemělo být rozhodnutí vydáno až po 5 měsících.

Bezesporu největší otázka vyvstává v souvislosti se Španělskem, kde evidovali jen 63 návrhů, a přesto řízení trvalo 8 měsíců. Jak jsme si uvedli, pro jednoduchost byly vytvořeny standardizované formuláře a věřiteli stačí poslat na příslušný soud návrh na formuláři A. Ve Španělsku má však řízení o EPR potíže, které často podceňují zahraniční právníci i společnosti.

Jedná se o samotný španělský právní systém, a zvláště jeho formalismus. Proto i drobné formální chyby mohou celé řízení protáhnout. Je třeba dodržovat zvláštnosti procesního práva a právních zvyklostí, které jsou platné ve Španělsku.<sup>185</sup>

Přestože celkový průzkum vykázal delší dobu řízení, než NEPR předpokládalo, musíme porovnat tato data s délkou klasického civilního řízení v daných státech EU, abychom rozhodli, zda opravdu EPR urychlilo proces vymáhání pohledávek. Následující graf zobrazuje průměrnou délku civilního řízení ve vybraných členských státech za rok 2012.<sup>186</sup>

**Graf 1: Délka řízení občanskoprávních a obchodních soudních sporů v prvním stupni**



Zdroj: European Commission for the Efficiency of Justice. European judicial systems, Efficiency and quality of justice [online]. CEPEJ STUDIES, 2018, No. 26.

Jak je patrné z grafu, průměrné civilní řízení v roce 2012 trvalo déle než řízení na vydání EPR v uvedených členských státech. I přesto, že se údaje o využívání řízení o EPR mohou zdát na první pohled důvodem pro pochybnosti ohledně urychlení řízení, došla jsem na základě porovnání s klasickou délkou civilního řízení k závěru, že EPR skutečně urychlil proces vymáhání zahraničních pohledávek.

### 3.2.3 Odpor proti EPR

Po vydání EPR se rozkaz doručí žalovanému, případně jeho zástupci, v souladu s vnitrostátními právními předpisy státu, ve kterém je doručován. Čl. 13 a 14 vyjmenovává možnosti, kterými lze doručit EPR s dokladem o přijetí či bez něj, a v zásadě uvádí tři typy

<sup>185</sup> KOHRS, Pia V. *Particularities of the European order for payment procedure in Spain* [online]. Mariscal Abogados S.L.P. [cit. 29. srpna 2021]. Dostupné z: <https://www.mariscal-abogados.com/particularities-of-the-european-order-for-payment-procedure-in-spain/>.

<sup>186</sup> European Commission for the Efficiency of Justice. *European judicial systems, Efficiency and quality of justice* [online]. CEPEJ STUDIES, 2018, No. 26, s. 252. Dostupné z: [www.coe.int/CEPEJ](http://www.coe.int/CEPEJ).

doručení – osobní, poštou nebo elektronickými prostředky.<sup>187</sup> Jakmile je EPR doručen, začíná běžet žalovanému procesní lhůta 30 dnů pro podání odporu.<sup>188</sup>

Odpor proti EPR se podává u soudu, který rozkaz vydal, pomocí formuláře F, který žalovaný obdržel společně s EPR.<sup>189</sup> Samotný formulář má pouhé dvě strany a dle mého názoru už nemůže být jednodušší. Kromě údajů týkajících se soudu, zúčastněných stran, obsahuje v poslední části pouze větu „*Podávám tímto odpor proti evropskému platebnímu rozkazu vydanému dne*“.<sup>190</sup> Žalovaný pak uvede pouze datum EPR, obecné údaje a odpor podepíše. Důvod podání odporu už nemusí zdůvodňovat.

V prosinci 2015 došlo k revizi nařízení, která upravila důsledky podání odporu. Pokud bude podán odpor ve stanovené lhůtě, bude řízení pokračovat před příslušným soudem členského státu původu, a to buď v souladu s pravidly příslušného vnitrostátního občanskoprávního řízení, nebo nově bude moci pokračovat v rámci pravidel evropského řízení o drobných nárocích.<sup>191</sup>

### 3.2.4 Přezkum ve výjimečných případech

Pokud žalovanému uplyne lhůta pro podání odporu, může za určitých podmínek, uvedených v článku 20 NEPR, zažádat o přezkum EPR. Jedná se o případy, kdy byl EPR doručen bez potvrzení o přijetí a doručení nebylo provedeno dostatečně včas, aby bylo žalovanému umožněno připravit si obhajobu, a to vše bez jakéhokoliv zavinění z jeho strany. Také situace, kdy žalovaný nemohl popřít nárok z důvodu vyšší moci či mimořádných okolností, které on sám nezavinil, umožňuje zahájit přezkum. Žalovaný má rovněž právo požádat o přezkum, pokud byl platební rozkaz s ohledem na požadavky stanovené NEPR zjevně vydán chybně nebo z důvodu jiných výjimečných okolností.<sup>192</sup>

V této souvislosti bych zmínila případ, ve kterém rozhodoval Nejvyšší soud České republiky jako dovolací soud, sp. zn. 23 Cdo 1542/2016. Nejvyšší soud se musel vypořádat s otázkou, zda situace, kdy z důvodu pochybení zaměstnance právní předchůdkyně žalované nebyl EPR včas předán osobám oprávněným v této věci za právní předchůdkyni žalované jednat (čili EPR nebyl bez jakéhokoliv zavinění právní předchůdkyně žalované doručen včas), a

---

<sup>187</sup> Čl. 13-14 NEPR.

<sup>188</sup> Čl. 16 NEPR.

<sup>189</sup> Tamtéž.

<sup>190</sup> Formulář F NEPR.

<sup>191</sup> Samozřejmě se bude jednat o situace, kdy žalobce výslovně nepožádal, aby po podání odporu řízení skončilo. VEČERKOVÁ, KRÁLOVÁ: Aktuality v oblasti ..., s. 4.

<sup>192</sup> Čl. 20 NEPR.

zároveň doručovaná písemnost nebyla v celém rozsahu přeložena do příslušného jazyka, zakládá právo na přezkum EPR.<sup>193</sup>

Nejvyšší soud konstatoval, že v dané věci není dán důvod pro přezkum EPR v situaci, kdy došlo k pochybení zaměstnankyně právní předchůdkyně žalované, protože nelze dospět k závěru, uvedenému v čl. 20 NEPR.<sup>194</sup> Složitější ovšem byla otázka jazyková, tedy že nebyl vyhotoven překlad, kterému by žalovaná strana rozuměla. Nejvyšší soud se v tomto případě obrátil na ESD<sup>195</sup> a na základě jeho odpovědi dospěl k závěru, že jestliže kopie návrhu na vydání EPR, kterou je třeba dle čl. 12 odst. 2 NEPR připojit k EPR, nebyla vyhotovena v jazyce, kterému žalovaný rozumí, ani v jazyce přijímajícího členského státu, a současně nebyl žalovaný vyrozuměn o právu odmítnout či vrátit doručovanou písemnost, nezakládá tato skutečnost právo na přezkum EPR ve výjimečných případech.<sup>196</sup>

Žalovaná tedy nebyla poučena o možnosti odmítnutí doručované písemnosti v souladu s čl. 8 nařízení o doručování písemností. V případě takového vadného doručení, k jakému došlo ve věci v původním řízení, se EPR nestal vykonatelným a lhůta stanovená žalované pro podání odporu nezačala běžet.<sup>197</sup>

### 3.2.5 Uznání a vykonatelnost

Jakmile se EPR stal vykonatelným ve členském státě původu, tak se v ostatních členských státech uznává a vykonává bez potřeby prohlášení vykonatelnosti a bez zpochybnění jeho uznání. Základní podmínkou výkonu je vykonatelnost, která nastává po uplynutí lhůty pro podání odporu.<sup>198</sup> Opožděný odpor je neúčinný, a tudíž nebrání vydání prohlášení o vykonatelnosti. Soud prohlásí EPR vykonatelným za použití formuláře G.<sup>199</sup>

Zajímavostí je, že Evropská komise původně při návrhu nařízení vůbec nepočítala s úpravou vykonatelnosti EPR a odkazovala na již existující nástroje. Nakonec ale byla automatická vykonatelnost EPR v nařízení zakotvena, a to z iniciativy většiny členských států.<sup>200</sup>

---

<sup>193</sup> Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2018, sp. zn. 23 Cdo 1542/2016 (č. 93/2019 Sb. rozh. civ.).

<sup>194</sup> Tamtéž.

<sup>195</sup> Rozsudek Soudního dvora ze dne 6. září 2018, *Catlin Europe SE v. O. K. Trans Praha spol. s r. o.*, C-21/17 (v el. sb. rozh.).

<sup>196</sup> Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2018, sp. zn. 23 Cdo 1542/2016 (č. 93/2019 Sb. rozh. civ.).

<sup>197</sup> Tamtéž.

<sup>198</sup> Formální požadavky na vykonatelnost se řídí právem členského státu původu. Kromě uplynutí zmíněné lhůty tedy mohou existovat i další požadavky. HORÁK: Evropský platební rozkaz..., s. 807.

<sup>199</sup> VAŠKE: *Uznání a výkon...*, s. 254.

<sup>200</sup> HORÁK: Evropský platební rozkaz..., s. 804.

Vzhledem k jednoduchosti formuláře F se nabízí otázka, zda by nebylo efektivnější lhůtu pro podání odporu zkrátit. Formulář lze vyplnit během pár minut, tudíž by se lhůta 30 dnů mohla zdát neefektivní. Aby mohl být EPR vykonatelný, nesmí vznést žalovaný odpor, takže 30 dnů je pozdržena vykonatelnost a nelze nárok vymáhat za použití k tomu příslušných zmocněných orgánů. Zároveň dlužník může protáhnout celý spor podáním odporu tzv. na poslední chvíli. Měla by se tedy lhůta zkrátit?

Podle zprávy Komise žalovaní podávali odpor jen v omezené míře, v převážné většině států méně než 50 % případů, v některých státech se jednalo pouze o jednotky či desítky podaných odporů.<sup>201</sup> Je také třeba brát ohled i na podniky, které mohou být velmi administrativně zatížené a pro které by zkrácená lhůta mohla znamenat konec jakéhokoliv jednání, neboť zahájení přezkumného řízení lze jen za specifických podmínek. S ohledem na zmíněné okolnosti docházím k závěru, že není třeba tuto měsíční lhůtu zkracovat, ale ani prodlužovat.

---

<sup>201</sup> Zpráva Komise Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru o uplatňování nařízení Evropskému parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu.

## Závěr

Diplomová práce na téma Vymáhání zahraničních pohledávek v rámci členských států EU poskytla celkový pohled na danou problematiku. V jednotlivých kapitolách jsme se seznámili s nástroji, které jsou k dispozici věřitelům při vymáhání jejich nároku s přeshraničním prvkem. Cílem práce byla analýza jednotlivých nástrojů vymáhání se zaměřením na EPR a jejich následné zhodnocení a aplikovatelnost.

První kapitola se věnovala mimosoudním řešením sporů, kde jsme si přiblížili mediaci a mezinárodní rozhodčí řízení. Při nutnosti vymáhat pohledávku bych tedy v první fázi doporučovala vyřešit celý problém mimosoudně. Toto řešení je nejen rychlé, ale i finančně méně nákladné. Při hledání řešení jsou brány v potaz potřeby a zájmy stran. V této souvislosti bych zároveň doporučila zvážit zakotvení mediační či rozhodčí doložky přímo do smlouvy, tedy před samotným vznikem sporu.

V případech, kdy nestačí využít některý druh mimosoudního řešení sporu, je vhodné se s vymáháním pohledávky s přeshraničním prvkem obrátit na soud. Zde bych doporučovala využít některý z nástrojů EU, které byly pro tyto případy přímo navrženy a jsou popsány v druhé a třetí kapitole této práce.

Evropské řízení o drobných nárocích lze využít pro dlužnou částku, která nepřekračuje limit 5 000 eur. Pokud je dlužná částka vyšší, lze dlužnou částku vymáhat pomocí EPR. V každém případě může věřitel samozřejmě využít běžné civilní řízení, které je ale dle mého názoru tou nejnákladnější a nejsložitější cestou pro vymáhání pohledávky. Zvláště při vymáhání pohledávek s přeshraničním prvkem se můžeme setkat s jazykovou bariérou či odlišnostmi cizího právního systému.

Pokud se věřitel obává situace, kdy dlužník využije čas před vydáním rozhodnutí a okamžitě převede finanční prostředky z bankovního účtu na jiný účet, může podat návrh na vydání Evropského příkazu k obstavení účtu. Finanční prostředky tak budou na účtu dlužníka zmrazeny, aniž by o této skutečnosti byl dlužník informován dopředu.

Přelomovým krokem v oblasti vymáhání zahraničních pohledávek bylo vydání NEPR, kterému se podrobně věnuje třetí kapitola. V této kapitole jsme odpověděli na první výzkumnou otázku, zda pomohl EPR urychlit proces vymáhání zahraničních pohledávek. Pro její zodpovězení jsme využili statistické údaje o využívání platebního rozkazu v členských státech v roce 2012-2013, které překvapivě ukázaly i několikaměsíční délku řízení. Avšak při následné

komparaci s průměrnou délkou civilního řízení v členských státech jsme dospěli k závěru, že EPR skutečně urychlil proces vymáhání pohledávek.

Díky použití formulářů s využitím kódů se zjednodušilo podání návrhu, ale celkově i celé řízení, které probíhá písemnou formou, čímž odpadá řada formalit oproti běžnému civilnímu řízení. Tím byla zodpovězena i druhá výzkumná otázka, tedy zda pomohl EPR zjednodušit proces vymáhání zahraničních pohledávek. Hypotéza, že EPR zjednodušil a urychlil proces, byla potvrzena.

Všechny vyjmenované nástroje vnímám jako velký pokrok v oblasti vymáhání zahraničních pohledávek. Nejenže se snaží celý proces urychlit, ale zároveň se jej snaží udělat co nejjednodušší a méně nákladný oproti klasickému civilnímu řízení. A právě v tomto kontextu bych viděla jeden problematický aspekt, a tím je právo opt-out. Právo opt-out umožňuje neúčastnit se nařízení, čehož využilo ve většině případů Dánsko, ale v případě nařízení o evropském příkazu k obstarání účtu i Velká Británie. Věřitelé tak musí u těchto dvou zemí použít složitější, časově i finančně náročnější možnosti vymáhání svých pohledávek.

Nutno také podotknout, že obě země měly možnost se kdykoliv zapojit do aplikace nařízení. Tato možnost je i nadále dostupná pro Dánsko, ale Velká Británie se této možnosti takřka zřekla svým odchodem z EU. Nicméně neaplikování nařízení už v jen jediné zemi EU lze kritiky vnímat jako nejednotnost celého celku a oslabení cíle samotných nařízení.

Tuto nejednotnost můžeme vyvážit výhodami jednotlivých nástrojů, které se i přes možnost práva opt-out stále uplatňují ve většině členských států. Shrnutí hlavních výhod a nevýhod můžete nalézt v příloze této práce.

Při psaní diplomové práce byla jako jeden z významných zdrojů použita i zpráva Komise. Protože zpráva je z roku 2015 a týká se uplatňování NEPR převážně v letech 2012 a 2013, doporučovala bych připravit novou zprávu, která by se týkala problematiky vymáhání pohledávek jako celku. Tím mám na mysli sledovat efektivitu všech nástrojů, které poskytuje EU, v rámci všech členských států, díky které by se mohla Komise zaměřit na nedostatky, které z tohoto průzkumu vyplynou. V této souvislosti mě napadá jazyková bariéra a malá informovanost o těchto nástrojích.

Zároveň se naskytl prostor pro případný další výzkum v této oblasti, tedy zjištění, co je důvodem pro několikaměsíční délku řízení o EPR v některých státech a jak celý systém vylepšit, aby fungoval efektivněji.

## Seznam použitých zdrojů

### Monografie

HOLÁ, Lenka, HRNČIŘÍKOVÁ, Miluše. *Mimosoudní metody řešení sporů: vysokoškolská učebnice*. Praha: Leges, 2017, 166 s. ISBN 978-80-7502-246-2.

HRNČIŘÍKOVÁ, Miluše. *International commercial arbitration: handbook*. Olomouc: Palacký University, 2012, 108 s. ISBN 978-80-244-3258-8.

HRNČIŘÍKOVÁ, Miluše. *Řešení přeshraničních sporů - pravomoc a autonomie vůle*. Praha: Leges, 2017, 190 s. ISBN 978-80-7502-245-5.

HRNČIŘÍKOVÁ, Miluše a kol. *Mediační, prorogační a rozhodčí doložky o řešení přeshraničních sporů*. Praha: Leges, 2019, 215 s. ISBN 978-80-7502-376-6.

HRNČIŘÍKOVÁ, Miluše, RYŠAVÝ, Lukáš. *Mezinárodní právo soukromé: procesní otázky*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014, 250 s. ISBN 978-80-244-4546-5.

HRNČIŘÍKOVÁ, Miluše, VALENTOVÁ, Lucia. *Judiciální trendy v mimosoudním řešení přeshraničních sporů*. Praha: Leges, 2016, 176 s. ISBN 978-80-7502-142-7.

ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Rozhodčí řízení v mezinárodním a vnitrostátním obchodním styku*. 3., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013, 399 s. ISBN 978-80-7478-004-2.

VAŠKE, Viktor. *Uznání a výkon cizích rozhodnutí v České republice*. V Praze: C.H. Beck, 2007, 477 s. ISBN 978-80-7179-614-5.

VONDRÁKOVÁ, Alena. *Vymáhání pohledávek*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, 868 s. ISBN 978-80-7357-686-8.

WILHELMSSEN, Louise Hauberg. *International commercial arbitration and the Brussels I regulation*. Cheltenham: Edward Elgar, 2018, 258 s. ISBN 978-1-78811-504-9.

### Odborné články

BRODEC, Jan. Evropský exekuční titul a evropský platební rozkaz. *Právník*, 2005, roč. 144, č. 9, s. 1025-1039.

HORÁK, Pavel. Evropský platební rozkaz a jeho role v českém civilním procesu. *Právní rozhledy*, 2006, roč. 14, č. 22, s. 803-810.



KRAMER, Xandra E. Cross-border enforcement and the brussels I-bis regulation: Towards A new balance between mutual trust and national control over fundamental rights. *Netherlands International Law Review*, 2013, Volume 60, Issue 3, s. 343-373.

OLÍK, Miloš, ČÁP, Michal. Nové nařízení o evropském příkazu k obstavení účtů pomůže věřitelům. *Právní rádce*, 2017, č. 1, s. 17.

SANDBROOK, Claire. *Policy Commentary: European Account Preservation Order. Credit Control*. 2011, vol. 32, no. 5, s. 13-20.

VEČERKOVÁ, Ivona, KRÁLOVÁ, Alžbeta. Aktuality v oblasti právních předpisů. *Bulletin Nejvyššího soudu*, 2016, roč. 7, č. 1, s. 3-4.

### **Právní předpisy a související dokumenty**

Dohoda o vystoupení Spojeného království Velké Británie a Severního Irska z Evropské unie a Evropského společenství pro atomovou energii. Úř. Věst. L 29/7, 31. ledna 2020.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 805/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se zavádí evropský exekuční titul pro nesporné nároky. Úř. Věst. L 143, 30. dubna 2004.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 ze dne 12. prosince 2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu. Úř. Věst. L 399/1, 30. prosince 2006.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 655/2014 ze dne 15. května 2014, kterým se zavádí řízení o evropském příkazu k obstavení účtů k usnadnění vymáhání přeshraničních pohledávek v občanských a obchodních věcech. Úř. Věst. L 351/1, 20. prosince 2012.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012, o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech. Úř. Věst. L 351/1, 20. prosince 2012.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2015/2421 ze dne 16. prosince 2015, kterým se mění nařízení (ES) č. 861/2007, kterým se zavádí evropské řízení o drobných nárocích, a kterým se mění nařízení (ES) č. 1896/2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu. Úř. Věst. L 341/1, 24. prosince 2015.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 861/2007 ze dne 11. července 2007, kterým se zavádí evropské řízení o drobných nárocích. Úř. Věst. L 199/1, 31. července 2007.

Nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. listopadu 2003 o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000. Úř. Věst. L 338, 23. prosince 2003.

Rozhodnutí Rady ze dne 20. září 2005 o podpisu Dohody mezi Evropským společenstvím a Dánským královstvím o příslušnosti, uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech jménem Společenství (2005/790/ES). Úř. Věst. L 299/61, 16. listopadu 2005.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/52/ES ze dne 21. května 2008 o některých aspektech mediace v občanských a obchodních věcech. Úř. Věst. L 136/3, 24. května 2008.

Zákon č. 202/2012 Sb., o mediaci a o změně některých zákonů (zákon o mediaci), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém, ve znění pozdějších předpisů.

Zpráva Komise Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru o uplatňování nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu. Brusel, 13. října 2015.

## **Judikatura**

Rozsudek Soudního dvora ze dne 14. října 1976, *LTU Lufttransportunternehmen GmbH & Co. KG v. Eurocontrol*, C-29/76 (v el. sb. rozh.).

Rozsudek Soudního dvora ze dne 16. prosince 1980, *Netherlands State v. Reinhold Rüffer*, C-814/79 (v el. sb. rozh.).

Rozsudek Soudního dvora ze dne 9. prosince 2003, *Erich Gasser GmbH v. MISAT Srl.*, C-116/02 (v el. sb. rozh.).

Rozsudek Soudního dvora ze dne 6. září 2018, *Catlin Europe SE v. O. K. Trans Praha spol. s r. o.*, C-21/17 (v el. sb. rozh.).

Rozsudek Soudního dvora ze dne 22. listopadu 2018, *ZSE Energia a.s. v. RG*, C-627/17 (v el. sb. rozh.).

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2018, sp. zn. 23 Cdo 1542/2016 (č. 93/2019 Sb. rozh. civ.).

## Internetové zdroje

*About UNCITRAL* [online]. United Nations [cit. 2. května 2020]. Dostupné z: <https://uncitral.un.org/en/about>.

*Brusel chce neplatičům zmrazit bankovní konta* [online]. EURACTIV.cz, 22. února 2011 [cit. 7. června 2020]. Dostupné z: <https://euractiv.cz/section/digitalni-agenda/news/brusel-chce-neplaticum-zmrazit-bankovni-konta-008496/>.

*Contracting States* [online]. New York Arbitration Convention [cit. 8. května 2020]. Dostupné z: <http://www.newyorkconvention.org/countries>.

ČECHOVÁ, Linda, KOČICOVÁ, Věra. *Brusel I bis aneb „nové“ nařízení Brusel I* [online]. EPRAVO.CZ, 23. ledna 2015 [cit. 4. června 2020]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/brusel-i-bis-aneb-nove-narizeni-brusel-i-96753.html>.

*Drobné nároky* [online]. Portál evropské e-Justice [cit. 1. srpna 2020]. Dostupné z: [https://e-justice.europa.eu/content\\_small\\_claims-42-cs.do](https://e-justice.europa.eu/content_small_claims-42-cs.do).

*Drobné nároky – Všeobecné informace* [online]. Portál evropské e-Justice [cit. 1. srpna 2020]. Dostupné z: [https://e-justice.europa.eu/content\\_small\\_claims-354-cs.do](https://e-justice.europa.eu/content_small_claims-354-cs.do).

European Commission for the Efficiency of Justice. *European judicial systems, Efficiency and quality of justice* [online]. CEPEJ STUDIES, 2018, No. 26, 339 s. Dostupné z: [www.coe.int/CEPEJ](http://www.coe.int/CEPEJ).

Euroskop. *Dánsko* [online]. Euroskop.cz [cit. 20. listopadu 2020]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/509/sekce/dansko/>.

Evropská komise. *Zelená kniha o zlepšení účinnosti výkonu soudních rozhodnutí v Evropské unii: obstavení bankovních účtů* [online]. Brusel, 24. října 2006 [cit. 7. června 2020]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex:52006DC0618>.

Evropská komise. *ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ o provádění nařízení (EU) č. 912/2014 o finanční odpovědnosti v souvislosti s řešením sporů mezi investorem a státem v souladu s mezinárodními dohodami, jichž je Evropská unie stranou* [online]. Brusel, 19. listopadu 2019 [cit. 3. května 2020]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2019:0597:FIN:CS:PDF>.

Evropská unie. *Praktický průvodce pro uplatňování nařízení o evropském platebním rozkazu* [online]. Belgie, 2011. Dostupné z: [https://www.mzv.cz/file/3619147/Guide\\_pratique\\_OPE\\_EU\\_cs.pdf](https://www.mzv.cz/file/3619147/Guide_pratique_OPE_EU_cs.pdf).

*Evropský exekuční titul* [online]. Portál evropské e-Justice [cit. 27. června 2021]. Dostupné z: [https://e-justice.europa.eu/content\\_european\\_enforcement\\_order-54-cs.do](https://e-justice.europa.eu/content_european_enforcement_order-54-cs.do).

*Evropský platební rozkaz* [online]. Portál evropské e-Justice [cit. 10. července 2021]. Dostupné z: [https://e-justice.europa.eu/content\\_order\\_for\\_payment\\_procedures-41-cs.do?clang=cs](https://e-justice.europa.eu/content_order_for_payment_procedures-41-cs.do?clang=cs).

*Evropské řízení o drobných nárocích – pravidla, kterými se řídí přeshraniční právní spory* [online]. EUR-Lex, 5. května 2020 [cit. 3. srpna 2020]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=LEGISSUM%3A116028>.

*Evropský příkaz k obstavení účtů* [online]. Portál evropské e-Justice [cit. 6. června 2020]. Dostupné z: [https://e-justice.europa.eu/content\\_european\\_account\\_preservation\\_order-379-cs.do](https://e-justice.europa.eu/content_european_account_preservation_order-379-cs.do).

*Evropský příkaz k obstavení účtů pro vymáhání pohledávek mezi zeměmi EU* [online]. EUR-Lex, 4. prosince 2017 [cit. 6. června 2020]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=LEGISSUM%3A4314907>.

*Evropské řízení o drobných nárocích* [online]. Your Europe [cit. 1. srpna 2020]. Dostupné z: [https://europa.eu/youreurope/business/dealing-with-customers/solving-disputes/european-small-claims-procedure/index\\_cs.htm](https://europa.eu/youreurope/business/dealing-with-customers/solving-disputes/european-small-claims-procedure/index_cs.htm).

FLECKE-GIAMMARCO, Gustav, BÜCHELER, Gebhard. *Arbitration procedures and practice in Germany: overview* [online]. Thomson Reuters Practical Law [cit. 30. května 2020]. Dostupné z: <https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/4-385-8191>.

*Formuláře evropského platebního rozkazu* [online]. Portál evropské e-Justice [cit. 19. srpna 2021]. Dostupné z: [https://e-justice.europa.eu/156/CS/european\\_payment\\_order\\_forms?clang=cs](https://e-justice.europa.eu/156/CS/european_payment_order_forms?clang=cs).

*Formuláře evropského příkazu k obstavení účtů* [online]. Portál evropské e-Justice [cit. 7. června 2020]. Dostupné z: [https://e-justice.europa.eu/content\\_european\\_account\\_preservation\\_order\\_forms-378-cs.do?clang=cs](https://e-justice.europa.eu/content_european_account_preservation_order_forms-378-cs.do?clang=cs).

*Formuláře pro evropský exekuční titul* [online]. Portál evropské e-Justice [cit. 19. června 2021]. Dostupné z: [https://e-justice.europa.eu/content\\_european\\_enforcement\\_order\\_forms-270-cs.do?clang=cs](https://e-justice.europa.eu/content_european_enforcement_order_forms-270-cs.do?clang=cs).

*Formuláře týkající se drobných nároků* [online]. Portál evropské e-Justice [cit. 3. srpna 2020]. Dostupné z: [https://e-justice.europa.eu/177/CS/small\\_claims\\_forms?clang=cs](https://e-justice.europa.eu/177/CS/small_claims_forms?clang=cs).

*International Commercial Arbitration* [online]. United Nations [cit. 3. května 2020]. Dostupné z: <https://uncitral.un.org/en/texts/arbitration>.

*Introduction* [online]. London Court of International Arbitration [cit. 31. května 2020]. Dostupné z: <https://www.lcia.org/LCIA/introduction.aspx>.

*Jak předložit věc soudu?* [online]. Portál evropské e-Justice [cit. 15. listopadu 2020]. Dostupné z: [https://e-justice.europa.eu/content\\_how\\_to\\_proceed-34-cs.do](https://e-justice.europa.eu/content_how_to_proceed-34-cs.do).

KOHRŠ, Pia V. *Particularities of the European order for payment procedure in Spain* [online]. Mariscal Abogados S.L.P. [cit. 29. srpna 2021]. Dostupné z: <https://www.mariscal-abogados.com/particularities-of-the-european-order-for-payment-procedure-in-spain/>.

*Komise OSN pro mezinárodní obchodní právo UNCITRAL* [online]. Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2005-2021 [cit. 2. května 2020]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/zahranicni-obchod/mezinarodni-organizace-a-obchod/uncitral/komise-osn-pro-mezinarodni-obchodni-pravo-uncitral--221755/>.

KŘÍŽKOVÁ, Michaela. *Evropský příkaz k obstavení účtů. Je přijatá úprava cestou správným směrem?* [online]. EPRAVO.CZ, 15. října 2014 [cit. 6. června 2020]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/evropsky-prikaz-k-obstaveni-uctu-je-prijata-uprava-cestou-spravnym-smerem-95693.html>.

*Který soud je příslušný?* [online]. Portál evropské e-Justice [cit. 14. listopadu 2020]. Dostupné z: [https://e-justice.europa.eu/85/CS/which\\_country\\_s\\_court\\_is\\_responsible](https://e-justice.europa.eu/85/CS/which_country_s_court_is_responsible).

*Mediace* [online]. Portál evropské e-Justice [cit. 15. února 2020]. Dostupné z: [https://e-justice.europa.eu/content\\_mediation-62-cs.do](https://e-justice.europa.eu/content_mediation-62-cs.do).

*Mediace v zemích EU* [online]. Portál evropské e-Justice [cit. 21. února 2020]. Dostupné z: [https://e-justice.europa.eu/content\\_mediation\\_in\\_member\\_states-64-cs.do](https://e-justice.europa.eu/content_mediation_in_member_states-64-cs.do).

MYŠÁK, Jiří. *Několik důvodů, proč být velmi obezřetný při sjednávání rozhodčí doložky* [online]. Právní prostor, 5. října 2017 [cit. 22. května 2020]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/procesni-pravo/nekolik-duvodu-proc-byt-velmi-obezretny-pri-sjednavani-rozhodci-dolozky>.

*Náklady* [online]. Portál evropské e-Justice [cit. 15. listopadu 2020]. Dostupné z: <https://e-justice.europa.eu/37/CS/costs?clang=cs>.

*Nářízení Brusel I (přepřacované znění)* [online]. Portál evropské e-Justice [cit. 20. listopadu 2020]. Dostupné z: [https://e-justice.europa.eu/350/CS/brussels\\_i\\_regulation\\_recast](https://e-justice.europa.eu/350/CS/brussels_i_regulation_recast).

*Nesporné nároky – evropský exekuční titul* [online]. EUR-Lex, 28. června 2016 [cit. 19. června 2021]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=LEGISSUM:l33190>.

*O Rozhodčím soudu* [online]. Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky [cit. 8. května 2020]. Dostupné z: <https://www.soud.cz/o-rozhodcim-soudu>.

ORBESOVÁ, Bronislava. *Mediační doložka* [online]. EPRAVO.CZ, 5. února 2014 [cit. 16. února 2020]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/mediacni-dolozka-93479.html>.

*Právo kterého státu se použije? - Kypr* [online]. Portál evropské e-Justice [cit. 19. listopadu 2020]. Dostupné z: [https://e-justice.europa.eu/340/CS/which\\_country\\_s\\_law\\_applies?CYPRUS&member=1](https://e-justice.europa.eu/340/CS/which_country_s_law_applies?CYPRUS&member=1).

REYNOLDS, Stephane. *The European order for payment procedure - European Implementation Assessment* [online]. European Parliamentary Research Service, červenec 2016 [cit. 10. července 2021]. Dostupné z: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2016/587344/EPRS\\_IDA\(2016\)58734\\_4\\_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2016/587344/EPRS_IDA(2016)58734_4_EN.pdf).

RKI. *Debt Collection* [online]. dklaw.dk [cit. 21. listopadu 2020]. Dostupné z: <https://dklaw.dk/en/debt-recovery-in-denmark/>.

*Řízení o evropském platebním rozkazu* [online]. EUR-Lex, 25. ledna 2016 [cit. 20. srpna 2021]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/LSU/?uri=celex:32006R1896>.

*Smluvní závazkové vztahy v EU – určování, které vnitrostátní právo se použije* [online]. EUR-Lex, 11. ledna 2016 [cit. 15. listopadu 2020]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/LSU/?uri=celex:32008R0593>.

ŠILHÁNEK, Michal, HANÁK, Jakub. *Evropský platební rozkaz a jeho výkon* [online]. EPRAVO.CZ, 7. října 2020 [cit. 19. srpna 2021]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/evropsky-platebni-rozkaz-a-jeho-vykon-111986.html>.

*The Danish judicial system* [online]. Danmarks Domstole [cit. 20. listopadu 2020]. Dostupné z: <https://www.domstol.dk/om-os/english/the-danish-judicial-system/>.

*Úmluva o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů* [online]. Ministerstvo průmyslu a obchodu, 14. prosince 2016 [cit. 6. května 2020]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/zahranicni-obchod/mezinarodni-organizace-a-obchod/uncitral/newyorsk-a-umluva/umluva-o-uznani-a-vykonu-cizich-rozhodcich-nalezu--223273/>.

*Ve kterém členském státě?* [online]. Portál evropské e-Justice [cit. 14. listopadu 2020]. Dostupné z: [https://e-justice.europa.eu/33/CS/in\\_which\\_eu\\_country?clang=cs](https://e-justice.europa.eu/33/CS/in_which_eu_country?clang=cs).

*Zablokovat účet neplatičům bude možné v celé EU* [online]. EURACTIV.cz, 25. července 2011 [cit. 7. června 2020]. Dostupné z: <https://euractiv.cz/section/digitalni-agenda/news/zablokovat-ucet-neplaticum-bude-mozne-v-cele-eu-008994/>.

74/1959 Sb., VYHLÁŠKA ze dne 6. listopadu 1959 o Úmluvě o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů [online]. [cit. 6. května 2020]. Dostupné z: <http://www.newyorkconvention.org/11165/web/files/original/1/5/15452.pdf>.

## **Abstrakt**

Diplomová práce se zabývá problematikou vymáhání zahraničních pohledávek v rámci členských zemí Evropské unie. První část je zaměřena na mimosoudního řešení v oblasti vymáhání pohledávek, která se blíže věnuje mediaci a mezinárodnímu rozhodčímu řízení. Druhá část popisuje a charakterizuje řešení soudní cestou s využitím institutů, které Evropská unie vytvořila. Blíže se tak seznámíme s Evropským řízením o drobných nárocích, Evropským příkazem k obstavení účtu a Evropským exekučním titulem. Třetí část se zabývá Evropským platebním rozkazem, který je považován za průlomový institut v dané oblasti. Jedná se o zjednodušený a jednotný postup pro vymáhání přeshraniční peněžní pohledávky v rámci Evropské unie. Cílem této práce bylo analyzovat výše zmíněné metody a zhodnotit jejich aplikovatelnost v praxi, včetně jejich výhod a nevýhod. Hlavní cíl spočíval v potvrzení či vyvrácení hypotézy, zda Evropský platební rozkaz zjednodušil a urychlil proces vymáhání pohledávek.

## **Abstract**

The diploma thesis deals with the issue of recovery of foreign receivables within the member states of the European Union. The first part is focused on out-of-court settlement in the field of debt collection, in which we pay more attention to mediation and international arbitration. The second part describes and characterizes the solution through the courts using the institutes that the European Union has created. We will get acquainted with the European Small Claims Procedure, the European Account Preservation Order, and the European Enforcement Order. The third part deals with the European Payment Order, which is considered a breakthrough institute in the field. It represents a simplified and uniform procedure for the recovery of cross-border monetary claims within the European Union. The aim of this work was to analyze the above mentioned methods and evaluate their applicability in practice, including their advantages and disadvantages. The main objective was to confirm or refute the hypothesis that the European Payment Order simplified and speeded up the recovery process.



## **Klíčová slova**

Evropská unie, vymáhání zahraničních pohledávek, věřitel, dlužník, mediace, mezinárodní rozhodčí řízení, Evropský platební rozkaz, Evropské řízení o drobných nárocích, Evropský příkaz k obstavení účtu, Evropský exekuční titul

## **Key words**

European Union, cross-border debt collection, creditor, debtor, mediation, international arbitration, European Payment Order, European Small Claims Procedure, European Account Preservation Order, European Enforcement Order

## Příloha

### Hlavní výhody a nevýhody analyzovaných metod

	<b>Výhody</b>	<b>Nevýhody</b>
<b>Mediace</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- nižší finanční náklady</li> <li>- rychlost</li> <li>- strany se aktivně podílí na hledání řešení</li> <li>- velký ohled na zájmy obou stran</li> <li>- není veřejná</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- není záruka vyřešení sporu</li> <li>- výsledkem není pravomocné rozhodnutí (s tím souvisí následná otázka vymahatelnosti)</li> </ul>
<b>Mezinárodní rozhodčí řízení</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- záruka vyřešení sporu</li> <li>- závazné a vykonatelné rozhodnutí</li> <li>- rychlost</li> <li>- nižší finanční náklady</li> <li>- jednodušší procesní pravidla</li> <li>- široká autonomie vůle stran</li> <li>- neveřejnost řízení</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- v některých případech může docházet k prodloužení řízení či zvýšení finančních nákladů na řízení</li> <li>- obecně není možné se proti rozhodčímu nálezu odvolat u soudu (lze požádat o jeho zrušení)</li> </ul>
<b>Evropský příkaz k obstavení účtu</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zmražení finančních prostředků dlužníka na bankovním účtu</li> <li>- zabraňuje dlužníkovi převádění finančních prostředků mezi jeho účty před zahájením řízení</li> <li>- dlužník není informován o návrhu na vydání příkazu k obstavení</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- složení jistoty věřitelem</li> <li>- odpovědnost věřitele při pochybení z jeho strany</li> <li>- banka může chtít po věřiteli nebo po dlužníkovi uhrazení finančních nákladů spojených s aplikací příkazu</li> </ul>
<b>Evropské řízení o drobných nárocích</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zjednodušení a rychlost při vymáhání částek do 5 000 eur</li> <li>- písemné řízení</li> <li>- možnost doručování elektronickými prostředky</li> <li>- k zahájení řízení není potřeba mít právního zástupce</li> <li>- není potřeba skládat jistotu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- limit 5 000 eur, který nesmí být překročen</li> <li>- může být požadován překlad osvědčení</li> </ul>
<b>Evropský platební rozkaz</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zjednodušený a jednotný postup</li> <li>- rychlejší oproti běžnému civilnímu řízení</li> <li>- standardní formuláře</li> <li>- řízení bez jednání</li> <li>- vykonatelnost</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- v některých státech trvá řízení déle</li> <li>- překlad písemností</li> </ul>
<b>Běžné civilní řízení</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- záruka vyřešení sporu</li> <li>- právní nástroje EU (kolizní pravidla)</li> <li>- oproti ostatním nástrojům lze aplikovat řízení na všechny oblasti (např. daňové, celní, správní, dědictví atd.)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- finančně nákladné</li> <li>- délka řízení</li> <li>- složitá administrativa</li> <li>- různorodost vnitrostátních pravidel v rámci členských států EU</li> </ul>
<b>Evropský exekuční titul</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- volný pohyb rozhodnutí, soudních smírů a úředních listin bez konání zprostředkujícího řízení</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pouze pro nesporné nároky</li> </ul>